

RAPORT O STANIE SANITARNO-HIGIENICZNYM POWIATU PISKIEGO ZA 2024 r.

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	4
Epidemiologia.....	12
Higiena Komunalna.....	20
Higiena Pracy.....	30
Higiena Dzieci i Młodzieży.....	36
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna.....	41
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	61

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

mam przyjemność przekazać Państwu kolejny raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu, dotyczący pracy wykonanej w 2024 roku przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pieszku.

Należy zauważyć, że rok 2024 był okresem, w którym zdecydowana większość zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych w powiecie piskim utrzymywała się na bezpiecznym, akceptowalnym poziomie.

Raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu piskiego za 2024 r. został opracowany na podstawie wyników sprawowanego wielokierunkowo nadzoru sanitarnego oraz podejmowanych szerokich działań oświatowo-zdrowotnych. Na co dzień obowiązkiem naszym jest prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz monitorowanie sytuacji epidemiologicznej. Oprócz ww. zadań w trybie ciągłym prowadziliśmy wszystkie inne właściwe naszej inspekcji ustawowe, zakresowe i zlecane działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu, w szczególności przez sprawowanie bieżącego nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, a także warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Realizowaliśmy również liczne programy edukacyjne skierowane głównie do dzieci i młodzieży.

Pragnę podziękować za współpracę organom samorządowym, służbom, inspekcjom i instytucjom w zakresie działań na rzecz zdrowia ludności naszego Powiatu.

Przedkładając niniejszy raport o stanie sanitarnym mam nadzieję, iż materiał ten będzie przydatny wszystkim osobom i instytucjom zainteresowanym aktualnymi danymi w zakresie zdrowia publicznego w powiecie piskim.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
Inspektor Sanitarny
w Pieszku
Andrzej Raszczyk

HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pisku w 2024 r. obejmował nadzorem 757 obiektów, kontrolując w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

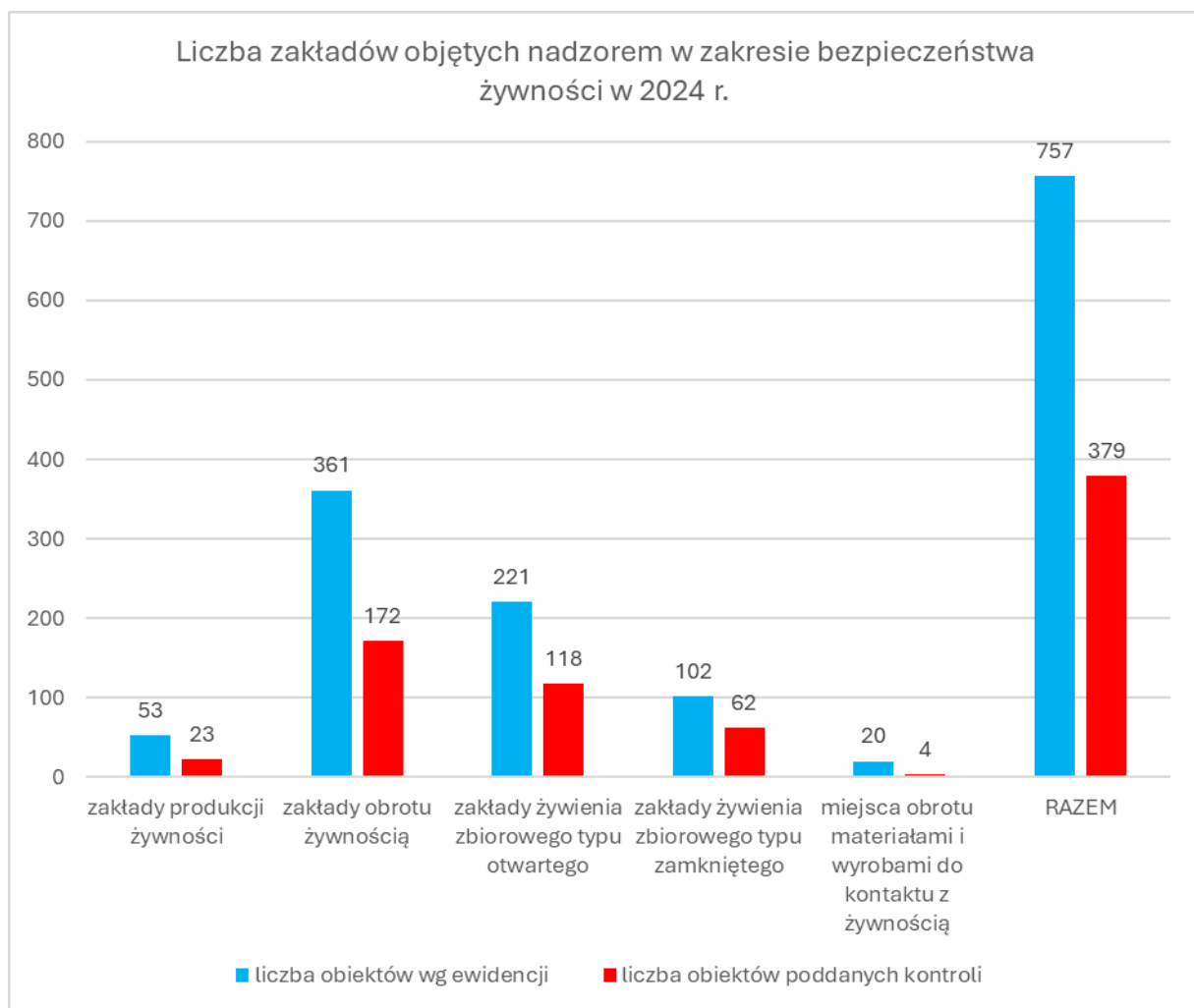
Tabela 1 Liczba zakładów objętych nadzorem w zakresie bezpieczeństwa żywności w 2024 r.

L.p.	Rodzaj obiektu	liczba obiektów wg ewidencji	liczba obiektów skontrolowanych
1	Zakłady produkcji żywności łącznie:	53	23
	Wytwórnice lodów	2	2
	Automaty do lodów	4	1
	Piekarnie	8	6
	Ciastkarnie	7	4
	Przetwórnice owocowo-warzywne	1	1
	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	0
	Producenci pierwotni	19	5
	Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	2	1
	Producenci żywności w warunkach domowych	9	3
2	Zakłady obrotu żywnością:	361	172
	Sklepy spożywcze (w tym supermarkety)	170	99
	Kioski	17	3
	Apteki	13	4
	Magazyny hurtowe	6	6
	Obiekty ruchome i tymczasowe	13	5
	Środki transportu	84	37
	Inne obiekty obrotu żywnością	58	18
3	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego:	221	118
	zakłady dużej gastronomii	85	50
	zakłady małej gastronomii	121	66
	zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	14	2
	gospodarstwa agroturystyczne	1	0
4	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego:	102	62
	stołówki w domach wczasowych	13	9
	bloki żywienia w szpitalach	1	1
	kuchnie niemowlęce	1	0
	bloki żywienia w domach opieki społecznej	1	0
	Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	1	1

2024 rok

	stołówki szkolne	24	12
	stołówki w bursach i internatach	2	0
	stołówki na koloniach/ półkoloniach/ obozach/ zimowiskach	31	31
	stołówki w przedszkolach	8	5
	stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	2	0
	inne zakłady żywienia	18	3
6	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	20	4
	- w tym hurtownie	2	1
	- w tym sklepy	18	3
	Razem:	757	379

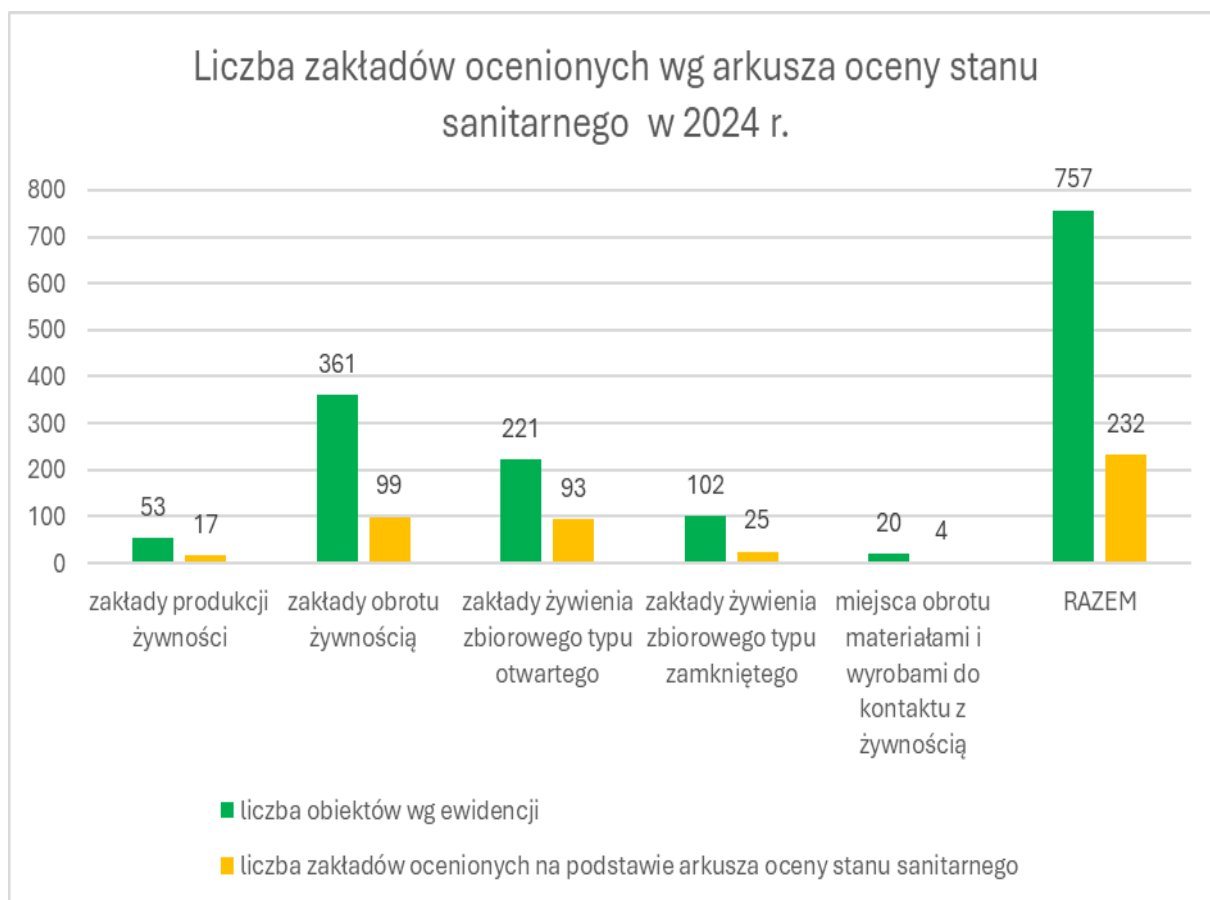
Kontroli poddano 379 zakładów (tj. 50 % wszystkich zaewidencjonowanych obiektów), przeprowadzono ogółem 618 kontroli sanitarnych, w tym 15 kontroli interwencyjnych.

Wykres nr 1

Szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały niewłaściwy stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające

największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym tzn.: zakłady produkujące żywność gotową do spożycia (m.in. ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów) i zakłady żywieniowe. W wyniku przeprowadzonej analizy zagrożeń dla każdego zakładu określono potencjalne ryzyko w zakresie bezpieczeństwa żywności, na które narażona może być żywność w procesie produkcji lub w obrocie. Ogólna ocena ryzyka jest także jednym z elementów, który wpływa na częstotliwość kontroli danego obiektu. Ocena stanu sanitarnego zakładów przeprowadzana była na podstawie jednolitych kryteriów arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W oparciu o te kryteria sklasyfikowano 238 obiektów.

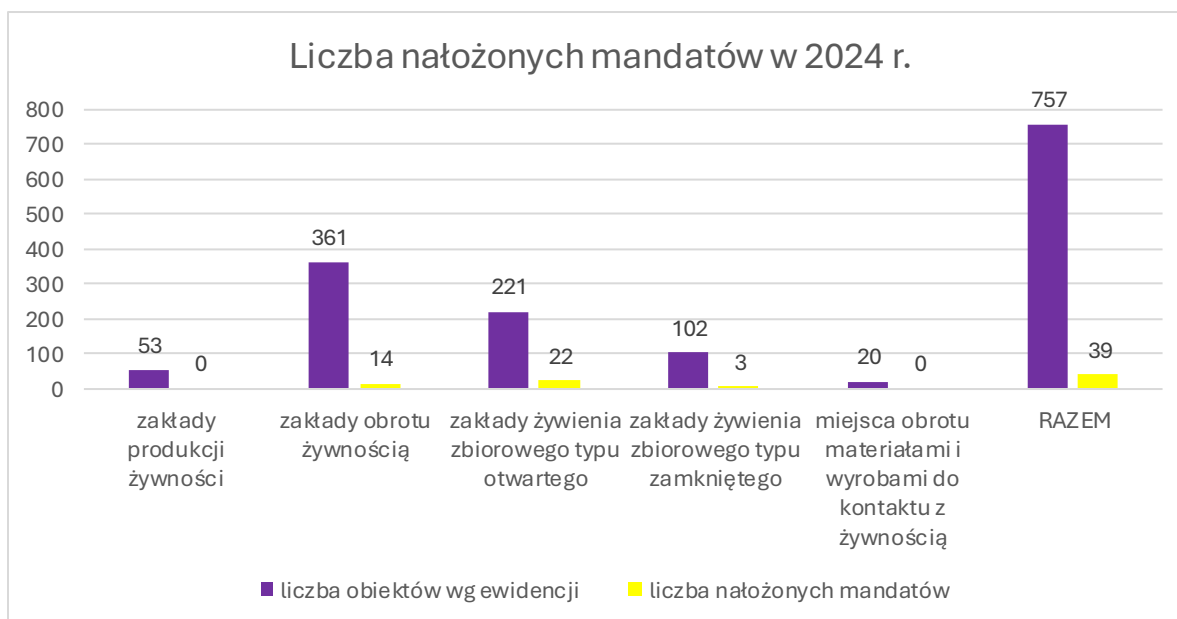
Wykres nr 2

W 2024 r. realizowano następujące zagadnienia tematyczne:

- nadzór nad sposobem i poprawnością zagospodarowania towaru niesprzedanego tj. pieczywa i wyrobów ciastkarskich w zakładach produkcji i obrotu,
- nadzór nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu zbóż konsumpcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji dot. traceability (producenci pierwotni, magazyny/elewatory, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego),

- weryfikacja dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka - badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- kontrola i dokonanie oceny warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych w sezonie letnim,
- znakowanie, prezentacja, reklama żywności na etapie produkcji, importu i obrotu w szczególności zawierającej GMO, nieopakowanej, alergenów, suplementów, żywności wzbogacanej, dla określonych grup, oznakowanej jako "bezglutenowa", prezentacja w sprzedaży internetowej (sugerowanie właściwości leczniczych, brak informacji obowiązkowych dot. żywności przy sprzedaży),
- sprzedaż internetowa żywności, ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety, w szczególności pod kątem obecności składników, które nie powinny być stosowane w składzie suplementów diety (monitoring stron internetowych),
- prowadzenie oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/ prowadzenie oceny stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty,
- wzmożone działania prowadzone w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Na podstawie protokołów kontroli w stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy wydano 179 decyzji administracyjnych w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości oraz 370 decyzji płatniczych na kwotę 28914 zł. Nie wydawano decyzji o unieruchomieniu zakładu. Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne nałożono 39 mandatów karnych na kwotę 9400 zł.

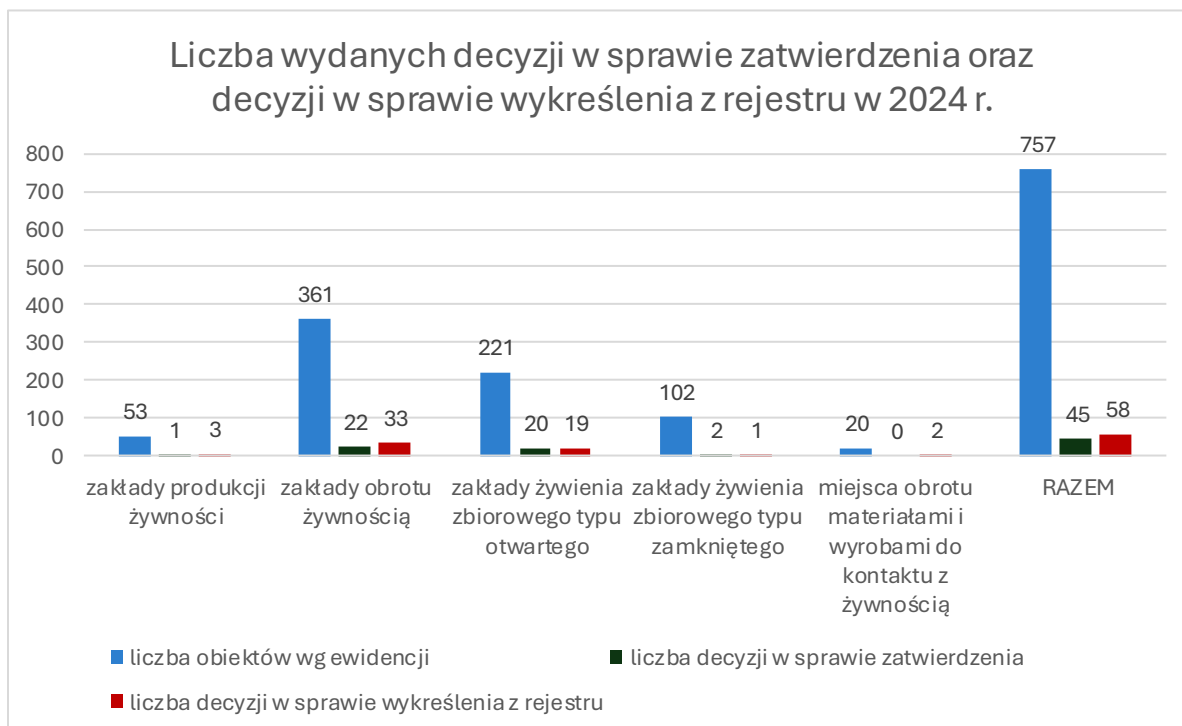

Wykres nr 3

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w zakładach sektora spożywczego były: niewłaściwe warunki przechowywania żywności nietrwałej mikrobiologicznie oraz brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu; brak zapewnienia pełnej identyfikowalności surowców/produktów, nieprzestrzeganie zasad higieny przez personel, niewłaściwy stan techniczno-sanitarny pomieszczeń zakładów (w tym wyposażenia i sprzętu). W 2024 roku, jak i w latach ubiegłych, rozpoczęło działalność wiele obiektów, zwłaszcza sezonowych, w których lekceważone były zagrożenia i potrzeby przestrzegania zasad dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych. W obiektach działających sezonowo występuje duża rotacja pracowników zatrudnianych niejednokrotnie bez kwalifikacji oraz niedopełnianie przez przedsiębiorców obowiązku systematycznego szkolenia personelu w zakresie higieny żywności. W dalszym ciągu przypominano o obowiązku systematycznego szkolenia personelu w zakresie higieny żywności. Ponadto korzystając z ułatwień przewidzianych przez Komisję Europejską we wdrażaniu procedur opartych o 7 zasad HACCP w małych przedsiębiorstwach o niewielkich procesach przetwórczych, które występują w przeważającej większości na naszym terenie działania, przestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) i produkcyjnej (GMP) uznawano za wystarczające i adekwatne dla kontroli najistotniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności.

W roku sprawozdawczym wydano 45 decyzji w sprawie zatwierdzenia zakładów, 30 zaświadczeń o dokonaniu zmian wynikające ze zmian osób odpowiedzialnych, nazw

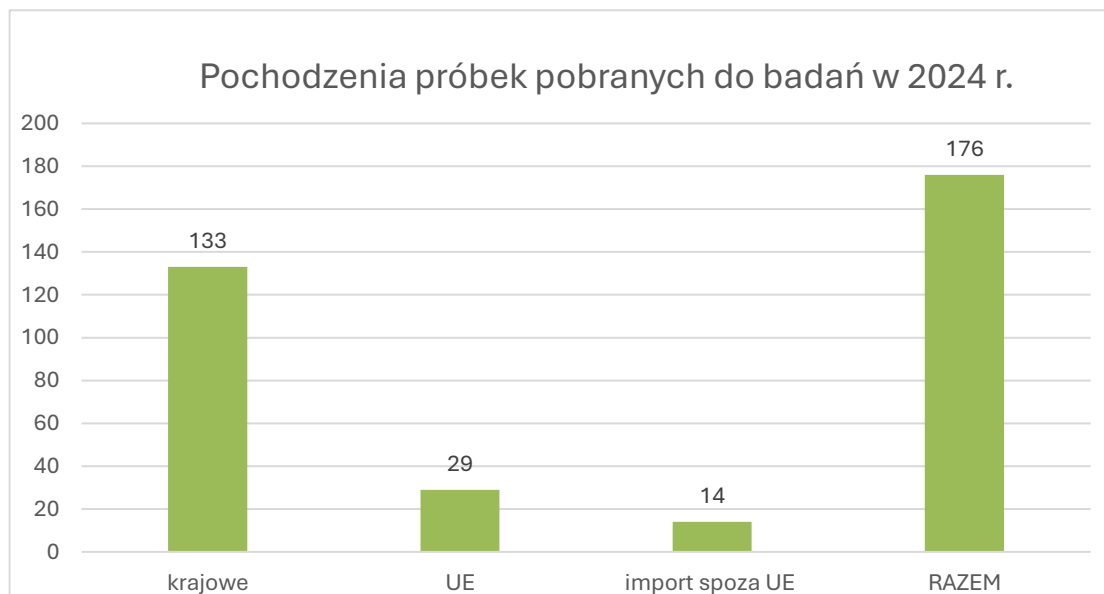
zakładów bądź numerów budynków/lokali, ponadto wydano 63 decyzje w sprawie wykreślenia obiektu z ewidencji.

Wykres nr 4

Podstawą podejmowania działań w zakresie jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością jest Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na dany rok opracowywany przez Głównego Inspektora Sanitarnego we współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi. Plan zawiera kierunki, zakresy badań, grupy i podgrupy asortymentu z podziałem na liczbę próbek zaplanowanych do pobrania. Przeprowadzając ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych wykonano badania próbek żywności należących do 26 grup asortymentowych w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizyko-chemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. W 2024 r. pobrano łącznie 176 próbek. 4 próbki zbadano na miejscu w zakładach gastronomicznych oraz ciastkarni, 2 próbki poddano ocenie znakowania, 170 zbadano laboratoryjnie (w tym: 164 próbki żywności, 9 wymazów sanitarnych, 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. 35 próbek pobrano od własnych producentów. Spośród zaplanowanych i pobranych próbek 133 stanowiły próbki pochodzenia krajowego, 29 pochodzące z UE oraz 14 z importu. W 8 przypadkach zakwestionowano jakości zbadanych laboratoryjnie próbek żywności (2 próbki żywności i 6

wymazów sanitarnych), ponadto w 6 przypadkach zakwestionowano znakowanie pobranych próbek.

Wykres nr 5

W 2024 r. na terenie powiatu piskiego odnotowano wystąpienie ogniska zatrucia pokarmowego. Liczba osób chorych wyniosła 6 (z czego 2 osoby hospitalizowano). Przeprowadzono niezbędne czynności w miejscu wystąpienia ogniska zatrucia, pobrano do badań próbki żywności oraz wymazy sanitarne. Wyniki badań pobranych próbek i wymazów nie dały jednoznacznych wyników co do źródła zatrucia, jednakże u wszystkich chorych osób potwierdzono występowanie pałeczek *Salmonella Enteritidis*. W poprzednim roku nie odnotowano ogniska zatrucia pokarmowego.

W opisywanym okresie podejmowano działania w zakresie zapewniania bezpieczeństwa żywności uczestnicząc w sieci Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). W ramach tego systemu Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piszcu w 2024 r. otrzymała 31 powiadomień celem podjęcia niezwłocznych działań. Przeprowadzono w tym zakresie 8 kontroli interwencyjnych oraz 28 razy uzyskano informacje telefonicznie bądź za pośrednictwem e-maila. Wzrosła ilość otrzymanych powiadomień w stosunku do roku ubiegłego. W 2024 r. zgłoszono 2 powiadomienia do WPK systemu RASFF (w 2023 r. zgłoszono 1 powiadomienie).

W 2024 r. przyjęto 6 próśb o interwencję. 5 z nich dotyczyło niewłaściwej jakości środków spożywczych wprowadzanych do obrotu w zakładach obrotu oraz przygotowywanych i wydawanych w zakładach żywienia zbiorowego, natomiast

1 niezachowania właściwego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie żywienia zbiorowego. W powyższych sprawach przeprowadzono 7 kontroli interwencyjnych. W 4 przypadkach zarzuty potwierdzono. Na osoby odpowiedzialne za zaistniały stan nałożono 3 mandaty karne na kwotę 800 zł, ponadto w 1 przypadku udzielono pouczenia.

W opisywanym okresie prowadzono poradnictwo grzybowe dla osób prywatnych zbierających grzyby na własne potrzeby w zakresie gatunków dopuszczonych do obrotu Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011 r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1689). Udzielono porad 12 osobom, które zgłosiły się z zebranymi grzybami do siedziby PSSE w Pisku. Wszystkie okazane grzyby zakwalifikowano jako zdatne do spożycia.

W 2024 r. wzorem lat ubiegłych realizowana była współpraca mająca na celu uszczelnienie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia. W ramach współdziałania prowadzone były wspólne kontrole z przedstawicielem PLW w Pisku (3 kontrole), dotyczące weryfikacji źródła pochodzenia mięsa wieprzowego i dziczyzny (z mięsa dzika), produktów z nich otrzymanych oraz sposobu zagospodarowania odpadów w związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się ASF u świń i dzików w Polsce. Prowadzono także wymianę informacji dotyczącą nieprawidłowości stwierdzanych podczas bieżącej pracy nadzorowej.

Wspólnie z Policją, Strażą Pożarną, IOŚ, IORiN oraz Wojskową Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono 7 kontroli. 3 kontrole (2 przeprowadzone wspólnie z IORiN i 1 wspólnie z IOŚ) dotyczyły realizacji „*Planu działania na 2024 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 r. w sprawie współdziałania PIS, PIORiN oraz IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego*”; 3 kontrole przeprowadzone wspólnie z Policją i Strażą Pożarną dotyczyły bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, natomiast 1 wspólną kontrolę z Wojskową Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono w obiekcie nadzorowanym przez PPIS w Pisku (na prośbę WIW).

Pomimo dużego obciążenia obowiązkami wszystkie sprawy (wnioski itp.) były załatwiane terminowo.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności będzie kontynuowany poprzez sprawowanie kontroli wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia, nadzoru nad bezpieczeństwem produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, a także zwracanie szczególnej uwagi na pełną identyfikowalność towaru.

EPIDEMIOLOGIA

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piszu podejmowała działania przeciwepidemiczne w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych i zakażeń szpitalnych oraz ognisk epidemicznych.

Sekcja Epidemiologii sprawowała nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w zakresie przestrzegania obowiązujących procedur oraz warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych. Ponadto przestrzegania zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W związku z obchodzonym w maju Światowym Dniem Higieny Rąk, wraz z pracownikiem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne: w Przychodni Zdrowia w Pisz oraz na Plaży Miejskiej w Pisz podczas „piskiej majówki”. Podczas akcji edukowano mieszkańców powiatu piskiego o zasadach prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, a także profilaktyce chorób odkleszczowych i szczepieniach ochronnych.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego oraz uwzględniając rodzaje zakażeń i chorób zakaźnych oraz drogi ich szerzenia się pracownicy Epidemiologii zorganizowali 13 września 2024 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pisz szkolenie dla lekarzy stomatologów, higienistek oraz asystentek stomatologicznych na temat: „*Gabinet stomatologiczny – zapobieganie zakażeniom*”. Na szkolenie zaproszono Panią Aleksandrę Górską – przedstawiciela firmy Solventum, która omówiła ważny temat „Czy kontrola biologiczna jest konieczna?”. Podczas szkolenia edukowano zaproszonych gości na temat przepisów prawnych i aktualnych wytycznych na temat sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

Pod nadzorem działu Epidemiologii PSSE w Pisz w 2024 r. były 102 obiekty, w tym 1 szpital. W 2024 r. skontrolowano 71 obiektów. Wydano 8 decyzji administracyjnych, nakazujących doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia w podmiotach leczniczych oraz 8 decyzji zmieniających termin wykonania wcześniej nałożonych obowiązków.

Działalność kontrolno- represyjna sekcji epidemiologii w 2024 r.

- przeprowadzone kontrole i wywiady – 660
- decyzje merytoryczne – 8
- decyzje płatnicze – 9
- postanowienia o nałożeniu grzywny – 1

W marcu 2024 r. wraz z działem Higieny Komunalnej została przeprowadzona kontrola problemowa w budynku opieki zdrowotnej przy ul. Ogrodowej 12 w Orzyszu. W budynku znajdują się lokale użytkowe, w których udzielane są świadczenia zdrowotne przez 4 podmioty lecznicze. Podmioty lecznicze posiadają umowy użyczenia zawarte z Gminą Orzysz w celu prowadzenia działalności w zakresie świadczeń zdrowotnych. W budynku nie były na bieżąco prowadzone prace remontowe od wielu lat, w związku z czym znacząco pogorszył się stan techniczny oraz higieniczno-sanitarny wewnątrz całego budynku. Kontrola zakończyła się wydaniem decyzji administracyjnej nakazującej poprawę tego stanu.

W Szpitalu Powiatowym w Piszu w 2024 r. dokonano następujących modernizacji:

- W pracowni tomografii komputerowej zamontowano nowy sprzęt – tomograf komputerowy wyposażony w sztuczną inteligencję, przeprowadzono prace, aby dostosować pomieszczenie do aktualnych wymagań oraz przystosować do zamontowania nowego sprzętu;
- Szpitalny Oddział Ratunkowy oraz Zespół Ratownictwa Medycznego został doposażony w defibrylatory, urządzenie do kompresji klatki piersiowej, krzeselka kardiologiczne, fotele transportowe, przenośne urządzenia do iluminacji naczyniowej;
- W budynku przychodni przy ul. Klementowskiego 8 został otwarty gabinet psychologiczny, w celu dostosowania pomieszczenia przeprowadzono prace remontowe gabinetu, poczekalni oraz łazienki, która została przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych jest zadowalający i systematycznie się poprawia. Podmioty zapewniają bezpieczeństwo korzystania ze swoich usług poprzez postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami, stosowanie sprzętu jednorazowego oraz prawidłowe postępowanie ze sprzętem wielokrotnego użytku.

Sytuacja epidemiologiczna dot. chorób zakaźnych

Tabela nr 1. Porównanie zachorowalności i zapadalności na choroby zakaźne w latach 2023-2024.

Jednostka chorobowa	Rok			
	2023		2024	
	zachorowalność	zapadalność	zachorowalność	zapadalność
Salmonelloza - zatrucie pokarmowe	4	0,8	10	2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>Campylobacter</i>	15	3	6	1,2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	13	2,5	21	4
Giardioza (Lamblioza)	3	0,6	10	2
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	4	0,8	53	10,2
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	5	1	28	5,4
Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	1	0,2	8	1,5
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – ogółem	4	0,8	9	1,7
Tularemia	0	0	1	0,3
Krztusiec	0	0	42	8,1
Płonica (szkarlatyna)	23	4,4	20	3,9
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna – ogółem	1	0,2	2	0,4
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna – róża	1	0,2	2	0,4
Kiła późna	0	0	1	0,3
Kiła wczesna	1	0,2	0	0
Inne postacie kiły i kiły nieokreślonej	0	0	1	0,3
Rzeżączka	0	0	1	0,3
Borelioza z Lyme	33	6,3	40	7,7
Styczność i narażenie na wściekliznę - potrzeba szczepień	28	5,4	35	6,7
Kleszczowe zapalenie mózgu	7	1,3	18	3,5
Inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone	0	0	1	0,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowych - inne określone i nieokreślone	2	0,4	1	0,3
Ospa wietrzna	264	50,5	163	31,5
WZW typu C	2	0,4	5	1
WZW typu B – przewlekłe i BNO	2	0,4	3	0,6

2024 rok

Nowo wykryte zakażenia HIV	2	0,4	0	0
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	0	1	0,3
Choroba wywołana przez Streptococcus Pneumoniae, inwazyjna – zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	1	0,3
Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inwazyjna, posocznica	0	0	1	0,3
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	0,2	2	0,4
Grypa ogółem	1	0,2	3	0,6
Zakażenie SARS-Cov-2 (COVID-19)	389	74,4	340	65,6
Zakażenia wirusem RSV	2	0,4	61	11,8
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	33	6,3	153	29,5
Gruźlica	4	0,8	3	0,6

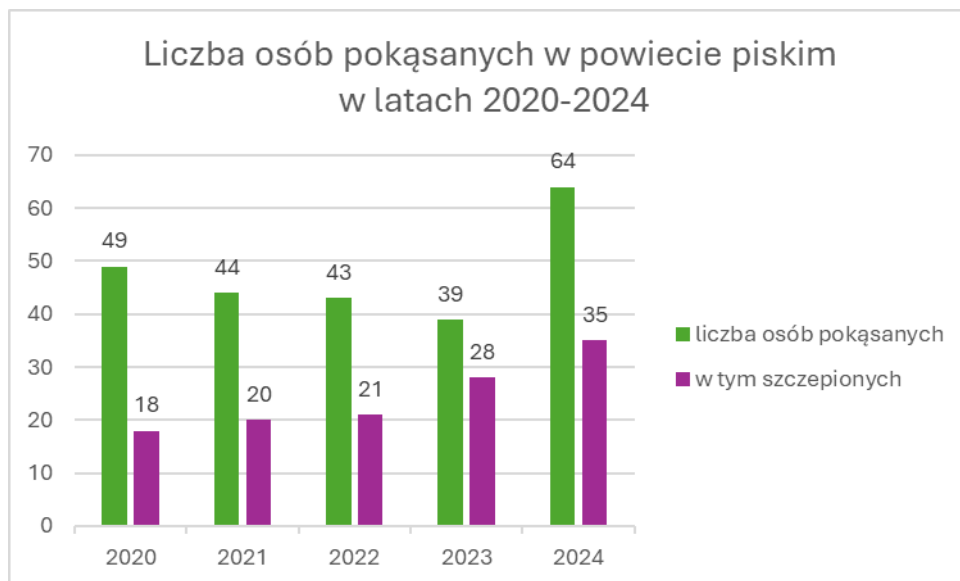
Przypadki pokąsania osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

Wścieklizna jest ostrą wirusową chorobą ośrodkowego układu nerwowego ssaków, dla człowieka śmiertelną. Wirus wścieklizny jest typowym wirusem neurotropowym. Przenoszony jest na człowieka ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błony śluzowej. Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień p/wściekliznie.

W 2024 roku 35 osób zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie, z czego 1 osobę skierowano do szpitala celem podania immunoglobuliny przeciwko wściekliznie. W roku poprzedzającym u 28 osób podjęto szczepienie p/wściekliznie.

Pokąsania spowodowane były przez następujące zwierzęta:

- psy – 12,
- koty – 19,
- nietoperze – 3,
- jeleni – 1.

Wykres 1. Liczba osób pokąsanych przez zwierzę oraz szczepionych p/wściekliźnie w powiecie piskim w latach 2020-2024 r.

Współpraca z inspekcją weterynaryjną

W ramach monitoringu chorób odzwierzęcych PSSE współpracuje z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W przypadku pokąsań przez zwierzęta na terenie powiatu piskiego PPIS przekazuje poszczególne sprawy dotyczące pokąsań do dalszego prowadzenia. Ten tryb postępowania pozwala zminimalizować ryzyko zachorowania człowieka. Dzięki współpracy oraz szybkiemu przepływowi informacji (poddawanie zwierząt obserwacji) możliwe było wyeliminowanie w znacznym odsetku szczepień przeciwko wściekliźnie osób pokąsanych. W 2024 roku przekazano 29 przypadków pokąsań.

Pokąsania spowodowane były przez następujące zwierzęta:

- psy – 23,
- koty – 5,
- koń – 1.

Krztusiec

Krztusiec, inaczej koklusz, jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego, wywołaną przez bakterie *Bordetella pertusis*, rozprzestrzeniającą się drogą kropelkową.

W 2024 r. odnotowano znaczny wzrost zachorowań na krztusiec – w powiecie piskim 42 przypadki, w 2023 r. nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na krztusiec.

W 2024 r. wprowadzono szczepienia dla kobiet w ciąży. Kobiety bezpłatnie mogą się zaszczepić między 27. a 36. tygodniem ciąży.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą formą profilaktyki chorób zakaźnych. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, osoby przebywające na obszarze RP są obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO), który corocznie jest opracowywany i dostosowywany do sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w kraju. Uchylenie się przed szczepieniami ochronnymi prowadzi do negatywnych skutków zdrowotnych i ekonomicznych związanych z bezpośrednimi kosztami leczenia. Należy pamiętać, że przy wysokim poziomie zaszczepienia w społeczeństwie uzyskuje się odporność zbiorowiskową. Jest to ochrona osób nieuodpornionych w wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa. Dzięki odporności zbiorowiskowej szczepienie chroni nie tylko osobę zaszczepioną, ale dodatkowo również najsłabszych, którzy nie mogą być zaszczepieni ze względu na przeciwwskazania lub chorują przewlekłe.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pieszku prowadzi nadzór i egzekwuje realizację PSO poprzez koordynację programu uodpornienia. W ramach nadzoru nad realizacją szczepień w 2024 roku zaplanowano działalność kontrolną obejmującą 21 punktów szczepień, z uwzględnieniem oddziału neonatologicznego.

1. Wykonawstwo szczepień ochronnych

PPIS w Pieszku dokonuje corocznie analizy i oceny realizacji szczepień obowiązkowych. Wykonanie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży w powiecie piskim kształtowało się na następującym poziomie:

Szczepienie przeciw	Rok urodzenia	% wykonania szczepienia w 2024 roku	Rodzaj szczepienia	Rok urodzenia	% wykonania szczepienia w 2023 roku
gruźlicy	2024	94,68	noworodkowe	2023	98,65
wzw B	2024	42,20	pierwotne	2023	40,54
		42,20	uzupełniające		49,66
rotawirusom	2024	54,61	podstawowe	2023	74,66
	2023	93,88	podstawowe	2022	89,70

błonicy, tężcowi, krztuścowi	2024	47,52	pierwotne	2023	53,38
	2023	48,93	pierwotne	2022	52,01
		48,62	uzupełniające		42,46
odrze, śwince, rózyczce	2023	86,85	podstawowe	2022	81,91
	2019	18,93	podstawowe	2018	12,96
		77,16	uzupełniające		85,11
Haemophilus influenzae (Hib)	2024	47,52	podstawowe	2023	53,58
	2023	48,93	podstawowe	2022	52,26
		48,62	uzupełniające		42,21
błonicy, tężcowi, krztuścowi + Poliomyelitis w 6 r.ż.	2019	79,22	I przypominające	2018	81,43
błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 r.ż.	2011	92,12	II przypominające	2010	94,06
błonicy, tężcowi w 19 r.ż.	2006	86,35	III przypominające	2005	89,45

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują na znaczny wzrost liczby osób uchylających się od poddawania dzieci szczepieniom ochronnym. Wyższy odsetek zaszczepienia w porównaniu do ubiegłego roku zauważalny jest w szczepieniu podstawowym przeciw odrze, śwince i różyczce. W pozostałych szczepieniach widoczny jest nieznaczny spadek osób zaszczepionych w stosunku do roku 2023.

2. Program szczepień p/ HPV

Zgodnie z zaleceniem Ministra Zdrowia z dniem 1 września 2024 r. wprowadzono w szkołach podstawowych Powszechny Program szczepień przeciw HPV realizujący założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia on bezpłatny Program Szczepień Ochronnych dzieci i młodzieży o nowy zakres ochrony przed chorobami wywołanymi przez wirus brodawczaka ludzkiego (HPV), który odpowiedzialny

jest za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Do udziału w programie może się zgłosić każda szkoła podstawowa, do której uczęszczają dzieci w wieku od 9 do 14 r.ż. (po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia). W Polsce w powszechnym programie szczepień przeciw HPV bezpłatnie dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. Kluczowym celem programu jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywoływanymi przez wirus brodawczaka ludzkiego. Na terenie powiatu piskiego zgłosiło się 5 szkół, zaszczepiono łącznie 59 osób, z czego 7 osób zostało zaszczepionych w POZ w ramach grupowego wyjścia ze szkoły.

3. Uchylanie się od obowiązkowych szczepień ochronnych

Uchylanie się rodziców od szczepień ochronnych jest zjawiskiem narastającym i wiedzie do pogorszenia sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób objętych profilaktyką czynną. W ostatnich latach na terenie całego kraju obserwuje się wzrost tendencji unikania wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Spowodowane jest to poprzez propagowanie pseudonaukowych hipotez przyczyniania się szczepień do rozwoju niektórych chorób, przede wszystkim autyzmu. Pomimo, iż doniesienia te okazały się nieprawdziwe, co zostało udowodnione w oparciu o badania naukowe, to jednak poglądy ruchów antyszczepionkowych są coraz bardziej rozpowszechniane przez różne grupy społeczne, niezależnie od stopnia wykształcenia jak i statusu materialnego. Na terenie powiatu piskiego na podstawie raportu o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych zgłaszanych przez lekarzy POZ w roku 2024 wykazano 225 dzieci. W 2024 roku wszczęto postępowania administracyjne w stosunku do osób uchylających się od obowiązku poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

4. Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2024 r. na terenie powiatu piskiego nie odnotowano niepożądanego odczynu poszczepiennego.

HIGIENA KOMUNALNA

Sekcja Higieny Komunalnej sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w obiektach użyteczności publicznej, w tym w obiektach związanych z wypoczynkiem oraz sprawowanie nadzoru nad jakością wody, zarówno tej przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jak i wody wykorzystywanej do rekreacji wodnej.

Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu

Na obszarze powiatu piskiego w 2024 roku pod nadzorem pionu Higieny Komunalnej znajdowało się 257 obiektów użyteczności publicznej oraz 26 urządzeń wodociągowych, 6 ujęć wody przy obiektach użyteczności publicznej, 2 kąpieliska i 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Obiekty te stanowią grupę o zróżnicowanych wymaganiach sanitarnych. Do obiektów nadzorowanych zaliczamy m.in. pływalnie, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola namiotowe, ośrodki wypoczynkowe, pokoje gościnne), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), przystanie żeglugi śródlądowej i jednostek pływających, tereny rekreacyjne, cmentarze, zakłady pogrzebowe i inne.

Podczas kontroli sprawdzano przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego. W większości przypadków nie wykazały one nieprawidłowości. Spośród 112 skontrolowanych obiektów niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i sanitarno-techniczny stwierdzono w 6 obiektach. Na podstawie sprawozdań z badań wody w roku sprawozdawczym stwierdzono niewłaściwą jakość wody w 2 wodociągach, w tym jeden z nich nie zaopatrywał mieszkańców powiatu.

Baza noclegowa

Najliczniejszą grupę nadzorowanych obiektów stanowią obiekty wchodzące w skład bazy noclegowej. Na terenie powiatu piskiego nadzorem objętych jest 91 tego typu obiektów (5 hoteli, 2 pensjonaty, 1 kemping, 22 pola biwakowe oraz 61 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie).

W 2024 r. skontrolowano 34 obiekty, co stanowi 37% obiektów objętych ewidencją na koniec roku. Podczas kontroli sanitarnych oceniano: gospodarkę wodno-ściekową i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu oraz wyposażenie pokoi noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych, postępowanie z bielizną (pranie i przechowywanie) oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w obiekcie, wybiórczo dokonano kontroli systemu wody ciepłej pod względem czystości mikrobiologicznej – skażenia układu bakteriami *Legionella sp.* Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów był zadowalający. W roku sprawozdawczym zakończył działalność usługową ośrodek wypoczynkowy „Mazury” w Krzyżach, gm. Ruciane-Nida. W dwóch obiektach stwierdzono brak aktualnych badań jakości wody: "Mazurski Gaj" Piaski 9 oraz Cezar, ul. Mazurska 14 na terenie gminy Ruciane-Nida, w dwóch stwierdzono niewłaściwą jakość wody do spożycia w ujęciach zaopatrujących obiekty „Energetyk” w Rybitwach gm. Pisz oraz „Wrzosowa Góra” ul. Wrzosowa w Rucianem-Nidzie. W jednym przypadku stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ujęcia wody i infrastruktury wodociągowej oraz brak realizacji ustalonego harmonogramu badań wody – Hotel Park Ublik gm. Orzysz.

Obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała

Liczną grupę obiektów objętych nadzorem, bo aż 86, stanowią te świadczące usługi w zakresie pielęgnacją ciała i włosów:

- zakłady fryzjerskie – 46,
- zakłady kosmetyczne – 28,
- zakłady tatuażu – 2,
- zakłady odnowy biologicznej – 4,
- inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z tych usług – 6.

Liczba obiektów rok do roku praktycznie się nie zmienia: 2020 r. – 83, w 2021 r. – 82, w 2022 r. i w 2023 r. – 83 obiekty.

Podczas kontroli w obiektach szczególną uwagę zwracano na wdrażanie i stosowanie odpowiednich procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Prowadzono działania edukacyjne, zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych przenoszonych podczas świadczenia usług z naruszeniem ciągłości tkanki, utrzymania czystości urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych w gabinetach.

Stan sanitarny obiektów i bezpieczeństwo klienta przy świadczeniu usług w porównaniu do roku ubiegłego nie zmienił się. Kontrole przeprowadzone w 51 obiektach

nie wykazały nieprawidłowości z zakresu spełnienia wymogów sanitarno-technicznych oraz higieniczno-sanitarnych.

Podczas kontroli obiektów posiadających solaria sprawdzana jest m.in. realizacja przez kontrolowane podmioty zapisów ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. Ustawa, która obowiązuje od 2018 r., ma na celu ochronę zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego, wydzielanego przez urządzenia wykorzystywane do naświetlania skóry, wywołujące efekt opalenizny. Wprowadza ona całkowity zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz nakłada obowiązek umieszczania w miejscu udostępniania solarium czytelnej i widocznej informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, a także wprowadza zakaz reklamy i promocji usług w zakresie udostępniania solarium.

Według danych na koniec 2024 roku na terenie powiatu w ewidencji obiektów usługi solarium świadczone są w 2 obiektach będących pod nadzorem PPIS w Pisku. W minionym roku obiekty te nie były poddane kontrolom.

Środki transportu publicznego

Z uwagi na wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego środki transportu publicznego nie były planowane do kontroli w minionym roku.

W ewidencji znajduje się 1 przystań statków i promów pasażerskich w żegludze śródlądowej oraz 2 przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych.

Mając na uwadze obowiązek zapewnienia właściwych warunków sanitarnych środków transportu, pracownicy państwowej inspekcji sanitarnej skontrolowali 1 karawan pogrzebowy oraz 1 samochód do przewozu bielizny, należący do pralni.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia właściwych warunków.

Działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z przestrzeni publicznej

Okres letni to czas organizacji imprez masowych o charakterze artystyczno-rozrywkowym czy sportowym np. festiwale, dni miejscowości, mecze piłki nożnej. W 2024 roku wpłynął jeden wniosek dotyczący organizacji imprezy pod nazwą „Walka Czołgów” organizowanej na otwartej przestrzeni w gm. Orzysz, wydano pozytywną opinię na zorganizowanie tego wydarzenia oraz przeprowadzono kontrole stanu przygotowań do imprezy. Organizator dopełnił wzorowo wszystkich obowiązków. Na terenie powiatu

piskiego odbywają się z reguły imprezy o mniejszych rozmiarach, które nie wymagają opiniowania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Przestrzeń publiczną stanowią również tereny rekreacyjne. PPIS w Piszku posiada aktualizację wykazu terenów rekreacyjnych w poszczególnych gminach. Do stałego nadzoru sanitarnego zostają włączane kolejne tereny rekreacyjne w celu poprawy stanu sanitarnego kontrolowanych terenów. W minionym roku skontrolowano 9 obiektów, należą do nich: plaże miejskie i gminne, place zabaw dla dzieci, skatepark, tereny rekreacyjne z małą infrastrukturą architektoniczną, w tym z urządzeniami siłowni zewnętrznej, otwarte strefy aktywności (OSA). W wyniku prowadzonych kontroli sanitarnych na wybranych terenach rekreacyjnych stan sanitarny sukcesywnie się poprawia, obszary rekreacyjne stały się zadbane i przyciągają użytkowników, zauważalne jest większe zainteresowanie mieszkańców i wypoczywających na nadzorowanym terenie. W minionym roku skatepark został wyłączony z użytkowania z uwagi na stan techniczny małej architektury wchodzącej w skład terenu rekreacyjnego.

Cmentarze

Obszarem kontrolowanym przez sekcję Higieny Komunalnej są również miejsca pochówków. W 2024 r. w ewidencji widniało 17 czynnych cmentarzy komunalnych i parafialnych, spośród których skontrolowano 7, co stanowi 41% nekropolii objętych nadzorem. Kontrole cmentarzy, na terenie których nie stwierdza się zaniedbań zarządcy i uchybień sanitarno-technicznych, prowadzone będą zgodnie z wytycznymi do kontroli z mniejszą częstotliwością. Przeprowadzone kontrole przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczyły głównie utrzymania czystości i porządku na terenie nekropolii i w ich otoczeniu, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, stanu technicznego ogrodzeń, zagospodarowania terenu cmentarnego, utwardzenia alejek oraz udostępniania urządzeń wodnych do czerpania wody na cele cmentarne. Z reguły cmentarze utrzymane były we właściwym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

W ubiegłym roku wydano 41 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok (w 2023 r. – 44, w 2022 r. – 43, w 2021 r. – 61, w 2020 r. – 35, w 2019 r. – 54). W 2024 r. przeprowadzono 27 kontroli w trakcie ekshumacji (w 2023 r. – 10, w 2022 r. – 8, w 2021 r. – 14, w 2020 r. – 2, w 2019 r. – 10). Wydano również 15 opinii dla starosty przed wydaniem pozwoleń na sprowadzenie zwłok z zagranicy (w 2023 r. – 24, w 2022 r. – 12, w 2021 r. – 10, w 2020 r. – 5, w 2019 r. – 10). Bieżący nadzór sanitarny w tym zakresie obejmuje również działalność pogrzebową. Na terenie powiatu znajduje się 5 tego rodzaju firm - 2 przedsiębiorstwa zostały poddane kontroli sanitarnej. W trakcie kontroli procesu

ekshumacji nadzoruje się stan sanitarny środków do transportu, którymi są przewożone ekshumowane szczątki na inne cmentarze – nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych w tym obszarze.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Stałemu monitoringowi podlega woda do spożycia pochodząca z urządzeń służących zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę oraz urządzeń indywidualnych, z których woda jest wykorzystywana w budynkach użyteczności publicznej w ramach działalności gospodarczej lub przez podmioty działające na rynku spożywczym.

Według danych na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie powiatu piskiego woda do spożycia dla 47 065 odbiorców dostarczana była 26 wodociągami publicznymi (w ciągu roku sprawozdawczego jeden wodociąg został połączony z innym, więc w ewidencji na koniec było 25 wodociągów publicznych zaopatrujących stałych mieszkańców powiatu) i 3 wodociągami lokalnymi (55 osób). Stały nadzór nad wodą do spożycia z wodociągów indywidualnych funkcjonujących całorocznie prowadzony jest nad 6 ujęciami.

Woda z nadzorowanych urządzeń wodociągowych jest systematycznie badana przez jednostki odpowiedzialne za jej jakość w zakresie i z częstotliwością określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r, poz. 2294) oraz przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody podawanej w urządzeniach wodociągowych są producenci wody – przedsiębiorstwa wodociągowe, a także podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

Nadzór nad urządzeniami wodnymi obejmował zarówno stan techniczny obiektów, jak i jakość wody – pobrano 113 prób wody (2023 r. – 127, 2022 r. – 110, w 2021 r. – 108 prób, w 2020 r. – 107 prób). Na koniec roku sprawozdawczego z wody o dobrej jakości korzystali wszyscy mieszkańcy zaopatrywani z wodociągów publicznych i lokalnych. W trakcie roku wodę o niewłaściwych parametrach otrzymywało 164 osoby. Od stycznia do grudnia PPIS w Piszku w ramach kontroli urzędowych i wewnętrznych na podstawie przeprowadzonych badań jakości wody wydał 225 ocen (2023 r. – 219, 2022 r. – 220, 2021 r. – 172, 2020 r. – 163).

• BRAK PRZYDATNOŚCI wody ze względu na podwyższone parametry mikrobiologiczne stwierdzono w wodociągu **OW Wrzosowa Góra** – bakterie grupy coli (9 jtk/100 ml, 17 jtk/100 ml), ogólna liczba mikroorganizmów (>300jtk/1 ml), czas trwania -

84 dni; obszar oddziaływania - pracownicy ośrodka. W tym czasie pracownikom zapewniono wodę konfekcjonowaną.

Ze względu na przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych stwierdzono WARUNKOWA PRZYDATNOŚĆ wody w jednym wodociągu publicznym **Popielno** – mętność (3NTU), czas trwania 30 dni; obszar oddziaływania 164 osoby.

Na terenie powiatu piskiego znajduje się znaczna ilość wodociągów lokalnych, zarówno funkcjonujących w ciągu całego roku (m.in. w gospodarstwach rolnych, leśniczówkach, itp.), jak i działających sezonowo na potrzeby działalności turystycznej (m. in. w ośrodkach wczasowych, na polach namiotowych, itp.). Jakość wody pochodzącej z indywidualnych ujęć znana jest wyrywkowo, jedynie w przypadku, gdy właściciel lub zarządca jest pod kontrolą Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Lekarza Weterynarii. Badania wody wykonują również sami odbiorcy, jeśli mają wątpliwości co do jakości wody, z której korzystają (nieakceptowalny zapach lub smak, dolegliwości zdrowotne domowników), a także właściciele budynków w celu odbioru przez Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Charakterystyka wodociągów

Wodociąg publiczny Pisz jest największym urządzeniem wodociągowym na terenie powiatu piskiego pod względem ilości produkowanej wody (1 000 - 10 000 m³/dobę) oraz pod względem liczby zaopatrywanych ludzi (20 503 osoby). Następna grupa wodociągów o produkcji dobowej wody od 100 do 1 000 m³ liczy 12 ujęć: Biała Piska, Bemowo Piskie, Drygały, Kaliszki, Kocioł Duży, Liski, Nida, Orzysz, Popielno, Skarżyn, Ukta, Wejsuny. Zaopatrują one łącznie 23 913 osób. Grupa wodociągów o produkcji wody do 100 m³/dobę liczyła 13 ujęć (na koniec roku 12): Chmielewo, Dąbrówka, Karpa, Kociołek Szlachecki, Kumielsk, Odoje, Radysy, Rakowo Małe, Szeroki Bór, Szymki, Wiartel, Wielki Las, Zalesie. Wodociąg Rakowo Małe został zlikwidowany w połowie roku, zaopatrzenie odbiorców w wodę do spożycia dostarcza obecnie wodociąg publiczny Drygały. Grupa wodociągów lokalnych, których woda wykorzystywana jest do celów komercyjnych, całorocznie liczy 6 ujęć: Ublik Hotel Park (gm. Orzysz), Ruciane Nida Wrzosowa Góra, Piaski Mazurski Raj, Wierzba DPT, Ruciane Nida Hotel Nidzki, Bartlewo Galindia – wszystkie w gm. Ruciane-Nida.

W wyniku bieżącego nadzoru nad stanem sanitarno-technicznym ujęć w minionym roku nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego wodociągów publicznych. Zarządcy na bieżąco dokonują napraw i modernizacji urządzeń.

Sekcja Higieny Komunalnej współpracuje z laboratoriami Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie prowadzonego monitoringu jakości wody (laboratoria PSSE w Elku oraz WSSE w Olsztynie i w Elblągu) oraz w zakresie przekazywania prób wody do badań zleconych przez mieszkańców i przedsiębiorców. Do laboratorium PSSE w Elku przekazano łącznie 335 prób (w 2023 r. 358 prób, w 2022 r. 343 próby, w 2021 r. 283 próby, w 2020 – 298 prób).

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpiel

W roku 2024 uchwałą Rady Miejskiej w Orzyszu czwarty rok funkcjonowało „Kąpielisko Miejskie w Orzyszu”, którego organizatorem był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Orzyszu. Dokonano kwalifikacji kąpieliska w zakresie jakości wody, stan jakości wody określono jako **doskonały**. Rada Miejska w Pisz uchwaliła po raz drugi funkcjonowanie kąpieliska „Kąpielisko na Jeziorze ROŚ w miejscowości Pisz, gmina Pisz”, którego organizatorem był Miejsko-Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pisz. Organizatorzy spełnili wszystkie wymagania sanitarne, techniczne i zgromadzili odpowiednie dokumenty nadające status kąpieliska w rozumieniu ustawy Prawo Wodne. Przeprowadzono badania wody powierzchniowej przed rozpoczęciem oraz w trakcie trwania sezonu – wydano 7 opinii sanitarnych o przydatności wody do kąpeli. Kontrole stanu sanitarno-technicznego obszaru z infrastrukturą towarzyszącą, w tym sanitarną, nie wykazały uchybień. Organizatorzy każdego dnia wprowadzali informacje do platformy Serwisu Kąpieliskowego, dostępnego dla wszystkich zainteresowanych na stronach internetowych. Podczas trwania sezonu letniego zorganizowano 2 miejsca wykorzystywane do kąpeli: Orzysz - miejsce przy plaży na terenie stowarzyszenia IRYS oraz k. Imionka nad jez. Roś dla uczestników obozu harcerskiego. Łącznie wydano 11 bieżących ocen o przydatności wody do kąpeli i 2 oceny sezonowe dla kąpielisk.

Pływalnie

Na terenie powiatu piskiego funkcjonuje jedna pływalnia ogólnodostępna. Wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. Rozporządzenie określa: wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny jakości wody oraz sposób

informowania ludności o jakości wody. W myśl zapisów rozporządzenia jakość wody powinna być kontrolowana przez zarządzającego pływalnią z częstotliwością i w zakresie określonym w przepisach. PPIS dokonuje natomiast zbiorczej oceny rocznej, popartej również badaniami jakości wody, określającej czy woda na pływalni odpowiada wymaganiom sanitarnym. W roku 2024 przeprowadzono kontrolę jakości wody w basenie sportowym i niecce jacuzzi oraz stanu sanitarno-technicznego obiektu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w utrzymaniu należytego reżimu sanitarnego. Zarządca kontrolował jakość wody zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi w trakcie funkcjonowania obiektu. Przedłożył harmonogram kontroli wewnętrznych i wykonywał badania jakości wody, a następnie - zgodnie z rozporządzeniem - przekazywał wyniki badań do PPIS w Pisz, na podstawie których wydano „Roczną ocenę jakości wody na pływalni”. Na koniec roku sprawozdawczego został oddany do użytku kompleks basenowy w obiekcie „Mazurski Raj” w Piaskach gm. Ruciane-Nida, który przedłożył harmonogram badań na kolejny rok i będzie pod stałym nadzorem sanitarnym.

Wybrane grupy obiektów użyteczności publicznej objęte nadzorem sanitarnym

Higiena Komunalna sprawuje nadzór nad wieloma innymi obiektami użyteczności publicznej. Należą do nich: domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, domy kultury, obiekty sportowe i rekreacyjne, infrastruktura komunikacyjna lądowa (przystanki autobusowe, parkingi, stacje paliw, środki transportu osobowego) i wodna (przystanie, porty, statki), pralnia, szpital. Łącznie w ewidencji obiektów w 2024 roku było 34, przeprowadzono 15 kontroli (w 2023 r. – 35, w 2022 r. – 32, w 2021 r. – 11, w 2020 r. – 12). Stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W minionym roku skontrolowano Szpital Powiatowy w Pisz. Kontrola kompleksowa w zakresie higieny komunalnej obejmowała jak co roku: zaopatrzenie w wodę i zastępcze źródło wody, prawidłowość odprowadzania ścieków (w tym ścieków z oddziału zakaźnego), postępowanie i gospodarka odpadami medycznymi i komunalnymi, postępowanie z bielizną szpitalną, stan techniczny i sanitarny komunikacji wewnętrznej i pomieszczeń pomocniczych, prosektorium oraz stan sanitarny otoczenia szpitala. W wyniku wzmożonego nadzoru pracowników PSSE w Pisz oraz intensywnych działań obsługi szpitala utrzymano stan czystości mikrobiologicznej systemu dystrybucji wody ciepłej na szpitalnych oddziałach, spełnione zostały wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pod względem obecności bakterii *Legionella sp.*, w przeprowadzanych badaniach wykonanych przez

zarządcę szpitala oraz badaniach urzędowych stwierdzono brak skażenia instalacji bakteriami. W dalszym ciągu pozostaje do wykonania obowiązek nałożony w 2021 roku dotyczący zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego budynku prosektorium i podniesienie warunków wykonywania usług z tym związanych. Bieżący stan sanitarno-techniczny był zachowany.

Wnioski i spostrzeżenia:

1. W minionym roku wpłynęło 11 wniosków o interwencję, z czego jedynie 4 dotyczyły kompetencji PPIS w Piszcu. Pozostałe wnioski przekazano do rozpatrzenia zgodnie z właściwościami do urzędów miast, powiatowego inspektora nadzoru budowlanego lub innych powiatowych inspektorów sanitarnych zgodnie z właściwością miejscową. Sprawy rozpatrzone dotyczyły stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, jakości wody, niewłaściwej gospodarki ściekowej w obiekcie noclegowym, który nie był nadzorowany przez PPIS w Piszcu – wszystkie sprawy były załatwiane terminowo.
2. W 2024 r. Higiena Komunalna miała zaplanowanych 250 kontroli. Od stycznia do grudnia dokonano łącznie 240 kontroli sanitarnych (w 2023 r. – 315, w 2022 r. – 317, w 2021 – 272), w tym: 18 urządzeń wodnych, 76 jakości wody, 112 obiektów użyteczności publicznej, 3 krytej pływalni, 1 kontrolę stanu technicznego z miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, 2 kontrole kąpieliska, 27 kontroli procesów ekshumacji na cmentarzach powiatu piskiego i jedną kontrolę przed imprezą masową. Zaplanowano pobranie 110 prób, w okresie sprawozdawczym pobrano 119 prób, w tym: 108 wody do spożycia, 4 z basenu, 2 z kąpieliska i 5 w kierunku Legionelli w ciepłej wodzie użytkowej. Zrealizowano 96% planu kontroli, 108% planu poboru prób, 111 % planu działań w nadzorze sanitarnym.
3. Stały nadzór nad ujęciami wody do spożycia oraz częsty kontakt z zarządcami wodociągów publicznych (urzędowe i wewnętrzne kontrole jakości wody) zapewniają bezpieczeństwo zdrowotne jakości wody mieszkańcom powiatu. Odstępstw od wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi dla stałych odbiorców wody w przypadku zanieczyszczeń mikrobiologicznych nie było, zaś w przypadku parametrów fizyko-chemicznych odstępstwo dla jednego wodociągu trwało 30 dni.

4. Prowadzenie nadzoru sanitarnego nad obiektami będącymi w nadzorze Higieny Komunalnej w 2024 r. było utrudnione poprzez brak aktów prawnych jasno określających wymagania sanitarne dla poszczególnych grup obiektów.
5. Współpraca z jednostkami samorządowymi układa się różnie w zależności od gminy. W minionym roku najbardziej widoczne zaniedbania w kwestii utrzymania czystości przestrzeni publicznej dało się zauważyć na terenie miasta i gminy Pisz. Wspólne dbanie o stan sanitarny tras komunikacyjnych, parkingów i miejsc postoju, duktów leśnych, terenów przyległych do obiektów użyteczności publicznej, miejsc wypoczynku i rekreacji, plaż, nabrzeży jezior, strumieni i rzek, parków miejskich, wpłynie korzystnie na ogólny stan sanitarny na terenie powiatu piskiego.

HIGIENA PRACY

W ramach zadań statutowych Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała bieżący nadzór nad higienicznymi warunkami środowiska pracy poprzez kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy. Celem działania była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem środowiskowych czynników szkodliwych i uciążliwych oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. W ramach realizacji zamierzeń przyjętych do planu pracy na rok 2024 pion higieny pracy dokonał oceny warunków pracy osób narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy tj. hałas, zapylenie, drgania mechaniczne oraz mających kontakt z czynnikiem biologicznym, substancjami i mieszaninami chemicznymi, rakotwórczymi, mutagennymi, kosmetykami, detergentami i produktami biobójczymi.

W 2024 r. nadzorem sanitarnym objętych zostało 199 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 4068 pracowników, w tym:

- w przemyśle - 1858,
- w rolnictwie - 42,
- w leśnictwie - 375,
- w rybactwie – 46,
- w innych zakładach – 1747 pracowników.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 145 kontrole sanitarnych, w wyniku których wydano 7 decyzji administracyjnych. W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych nakazano wykonać 13 obowiązków, z czego w roku 2024 wykonano 3.

1. Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego.

Zakresem przedmiotowym kontroli zakładów jest ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia, organizację i stopień zabezpieczenia stanowisk pracy przed oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, zaplecza higieniczno-sanitarnego, wyposażenia pracowników w odzież ochronną, środki ochrony indywidualnej oraz propagowanie właściwych zachowań prozdrowotnych. Kontrole Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczyły również warunków pracy oraz ustalenia źródeł emisji czynników szkodliwych i uciążliwych, ich identyfikację i eliminowanie oraz zminimalizowanie powodowanych przez nie negatywnych skutków zdrowotnych. W związku z powyższym pracownicy pionu higieny pracy przeprowadzili 56 kontrole sanitarnych, zmierzających do rozpoznania, oceny i ograniczenia zagrożeń zawodowych w środowisku pracy. W skontrolowanych zakładach najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy (5 zakładów),
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń (2 zakłady).

2. Główne gałęzie przemysłu, w których występuje narażenie pracowników na czynniki szkodliwe:

- produkcja wyrobów tartacznych,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń,
- produkcja mebli,
- produkcja ceramicznych materiałów budowlanych
- produkcja artykułów spożywczych,

W 2024 r. na podstawie przeprowadzonych pomiarów czynników szkodliwych w zakładach pracy odnotowano przekroczenie normatywu higienicznego dotyczącego hałasu w 1 zakładzie na 4 stanowiskach pracy. Nie odnotowano przekroczeń pozostałych czynników szkodliwych, tj. zapylenia, drgań mechanicznych, czynników chemicznych, mikroklimatu oraz oświetlenia.

3. Narażenia zawodowe pracowników.

Szczególnym zagrożeniem zdrowotnym dla pracowników jest narażenie na czynniki rakotwórcze, które występują w 35 zakładach pracy i obejmują:

- pył drewna w 21 zakładach,
- krzemionka krystaliczna w 10 zakładach,
- formaldehyd w 2 zakładach,
- tlenek etylenu (epoksyetan R) w 1 zakładzie,
- promieniowanie jonizujące w 1 zakładzie,
- benzyna bezołowiowa- niskowrząca benzyna niespecyfikowana – w 2 zakładach.

W zakładach, w których występują czynniki rakotwórcze, nie stwierdzono przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń dla tych czynników. W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi ogółem pracowało 476 pracowników, zaś w narażeniu 151 pracowników.

4. Kontrole podmiotów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych pod kątem przestrzegania zakazu stosowania niedozwolonych substancji czynnych wchodzących w skład produktów biobójczych, zgodnie z decyzjami Komisji Europejskiej.

W tym zakresie przeprowadzono kontrole sanitarne w 16 zakładach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze i w 3 stosujących produkty biobójcze. Tematyka kontrolowanych

obiektów dotyczyła produktów biobójczych z chemii gospodarczej, jak również środków dezynfekcyjnych. W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem produktów biobójczych nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Substancje i preparaty chemiczne, środki zastępcze, prekursory narkotyków kat. 2, 3 oraz kosmetyki.

PSSE w Piszczu nadzoruje 95 podmiotów znajdujących się na terenie powiatu piskiego, które stosują oraz wprowadzają do obrotu substancje chemiczne. W 2024 r. w tym zakresie skontrolowano 22 przedsiębiorców, u których nie stwierdzono nieprawidłowości. W ewidencji PSSE w Piszczu znajdują się 3 obiekty wprowadzające do obrotu oraz 3 obiekty stosujące prekursory narkotyków z kat. 2 i 3. W 2024 r. skontrolowano 1 zakład stosujący prekursory narkotyków kat. 2, 3, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolą sanitarną objęto również 2 sklepy wprowadzające do obrotu kosmetyki - nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. Działalność związana z zabezpieczaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

W 2024 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

7. Kontrola warunków pracy i oceny narażenia zawodowego w zakładach obróbki drewna, gdzie występuje narażenie na hałas, zapylenie, wibracje, czynniki chemiczne i rakotwórcze.

Kontroli dokonano w 5 zakładach (tartaki i stolarnie) - nie stwierdzono nieprawidłowości.

8. Kontrole dotyczące zakładów przemysłu spożywczego.

Przeprowadzono kontrole w 3 zakładach przemysłu spożywczego. W 1 zakładzie stwierdzono brak badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy oraz w 1 niewłaściwy stan sanitarno-techniczny. W związku z tym wszczęto postępowanie administracyjne, w wyniku którego wystawiono decyzje nakazujące wykonanie obowiązków. W roku 2024 wyegzekwowano wykonanie nakazów ujętych w jednej decyzji.

9. Kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego w zakładach mechaniki samochodowej.

PSSE w Piszczu nadzoruje 17 zakładów mechaniki samochodowej. W 2024 r. skontrolowano 6 zakładów. W 2 z nich stwierdzono nieprawidłowości i wszczęto postępowanie administracyjne, w wyniku którego wydano decyzje nakazujące. Obowiązki zawarte w decyzji dotyczyły wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących

na stanowiskach pracy z zakresu hałasu i pyłów. W roku 2024 wyegzekwowano wykonanie nakazów ujętych w jednej decyzji.

10. Kontrole warunków pracy w zakładach leśnych.

Pod nadzorem PSSE w Piszku znajdują się 3 nadleśnictwa i 9 zakładów usług leśnych. W 2024 r. skontrolowano 1 nadleśnictwo i 2 zakłady usług leśnych. Podczas kontroli w 1 zakładzie usług leśnych stwierdzono nieprawidłowości i wszczęto postępowanie administracyjne, w wyniku którego wystawiono decyzję nakazującą. W roku 2024 nie wykonano nakazu ujętego w decyzji.

11. Kontrole warunków pracy w zakładach pogrzebowych.

Na terenie powiatu piskiego znajdują się 4 zakłady pogrzebowe. W 2024 roku skontrolowano 1 zakład pogrzebowy, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości.

12. Nadzór nad zakładami opieki zdrowotnej.

W ewidencji Higieny Pracy znajdują się 2 zakłady opieki zdrowotnej. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 zakłady, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

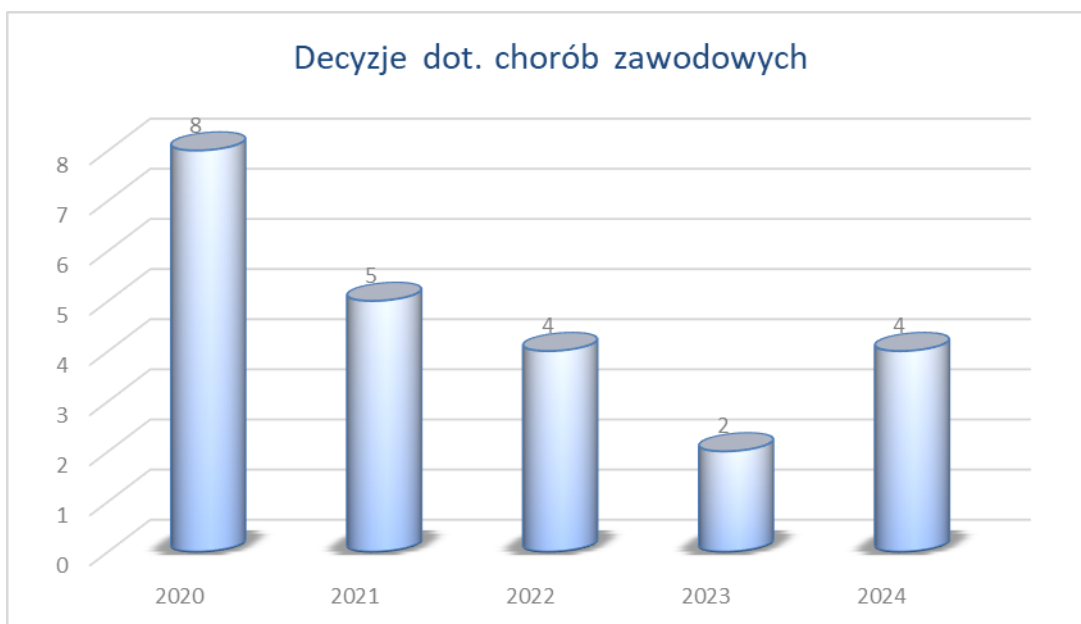
13. Rozpowszechnianie zdrowego stylu życia w miejscu pracy.

Podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych pracownicy sekcji Higieny Pracy zajmowali się również promocją zdrowia. Właścicielom zakładów, przedstawicielom służb bhp oraz pracownikom przybliżali zagadnienia związane z bezpieczeństwem pracy oraz zachowaniami prozdrowotnymi. Realizując działania w ramach nadzoru nad przestrzeganiem zakazu palenia tytoniu, wyrobów tytoniowych i używania e-papierosów w zakładach pracy, przeprowadzono działania kontrolne i promocyjne. We wszystkich skontrolowanych zakładach przestrzegany był zakaz palenia w pomieszczeniach pracy. W ramach działań promocyjnych przeprowadzano pogadanki z pracodawcami oraz kadrą kierowniczą zakładów, propagując zdrowy styl życia i korzyści wynikające ze środowiska pracy wolnego od dymu tytoniowego.

14. Choroby zawodowe.

W 2024 r. do PSSE w Piszku wpłynęło 10 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej. Przeprowadzono w związku z tym 10 postępowań oraz sporządzono 10 kart oceny narażenia zawodowego. Na podstawie orzeczeń potwierdzających choroby zawodowe, wydanych przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy, wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej. Decyzje dotyczyły stwierdzenia choroby zawodowej określonej w poz. 26 wykazu chorób zawodowych, tj. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (3 przypadki boreliozy) oraz poz. 20 przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego

wywołane sposobem wykonywania pracy - zespół cieśni w obrębie nadgarstka (1 przypadek).

Działania podejmowane przez pracodawców zapobiegające chorobom zawodowym:

- działania edukacyjne zapobiegające chorobom odkleszczowym,
- szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu,
- stosowanie środków odstraszających kleszcze,
- profilaktyczne badania lekarskie,
- badania w kierunku boreliozy
- przeprowadzanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Planując działania na rok 2024 za najważniejszy cel, jaki obrał pion higieny dzieci i młodzieży, uznano sprawowanie nadzoru sanitarnego nad stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zapewnienie właściwych warunków higieniczno-sanitarnych na turnusach wypoczynkowych organizowanych w trakcie ferii zimowych i letnich wakacji.

Na terenie powiatu piskiego w 2024 roku nadzorem objęto 45 placówek nauczania i wychowania, a w okresach wolnych od zajęć w elektronicznej bazie wypoczynku znalazło się 83 turnusów wypoczynkowych. W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku w stałych placówkach nauczania i wychowania oraz miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 97 kontroli. W tym okresie wydano 10 decyzji administracyjnych. Uzyskano poprawę pod względem higieniczno-sanitarnym w 5 obiektach. Stan placówek oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu piskiego ocenić należy jako dobry.

STAN TECHNICZNY I SANITARNY

Wśród nadzorowanych podmiotów stałych największą liczbę stanowiły szkoły podstawowe (19), zespoły szkół (9), przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (6), licea ogólnokształcące (3), inne placówki wspierające naukę uczniów (7), żłobek (1).

Wszystkie skontrolowane podmioty były podłączone do wodociągu sieciowego, 28 zakładów podłączonych było do kanalizacji sieciowej, 4 korzystało ze zbiornika bezodpływowego. Spośród skontrolowanych placówek stałych w 8 stwierdzono niewłaściwy stan techniczny.

Oceniono warunki do utrzymania higieny osobistej, czyli dostępność do ciepłej bieżącej wody, zapewnienie środków higieny osobistej, stan techniczny, jak również sanitarny pomieszczeń i wyposażenia. W kontrolowanych podmiotach sprawdzono również czy standardy dotyczące zapewnienia dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane. Spośród 32 skontrolowanych podmiotów w roku 2024 tylko 2 nie zapewniły właściwych warunków do utrzymania higieny, w związku z czym wszczęto postępowanie administracyjne na ich poprawę.

Prowadzono nadzór nad gospodarką substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. W wyniku kontroli stwierdzono, że 18 szkół posiada niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny. Wszystkie skontrolowane podmioty właściwie prowadziły nadzór nad substancjami niebezpiecznymi – zadbały m.in. o sporządzenie spisów substancji, właściwie je oznakowały oraz posiadały wymagane karty charakterystyki, do których wgląd miał personel pedagogiczny i uczniowie biorący udział w doświadczeniach chemicznych.

Równolegle do kontroli stanu higieniczno-sanitarnego sprawdzano czy na terenie nadzorowanych placówek realizowane są wymagania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Szczególną uwagę zwracano na właściwe oznakowanie o zakazie palenia oraz na sam fakt palenia tytoniu przez uczniów bądź personel. Pod tym kątem skontrolowano 28 placówek stałych i we wszystkich zapisy ustawy były realizowane. Dodatkowo w 26 szkołach pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzili działania edukacyjne poświęcone profilaktyce palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Analizowane były warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż na 23 skontrolowane szkoły wszystkich typów 10 posiadało gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji. Tam, gdzie nie było gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, wyznaczano pomieszczenia zastępcze na terenie placówki. Rozwiązanie to zastosowało 13 szkół. Wszystkie skontrolowane gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej spełniały standardy, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz znajdowały się we właściwym stanie technicznym i sanitarnym.

HIGIENA PROCESU NAUCZANIA

Podczas nadzoru sanitarnego oceniono również organizację higieny procesu nauczania. Zagadnienie to realizowano dwutorowo – przez ocenę dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii oraz analizę tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Aby proces nauczania – uczenia się był efektywny należy dołożyć wszelkich starań mających na celu stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych. Ma w tym pomóc m.in. właściwe zaprojektowanie i zestawienie miejsca nauki, tzn. ławki i krzesła oraz dobór tego stanowiska do wzrostu użytkownika. Każdy z wymienionych elementów ma za zadanie kształtować właściwą sylwetkę ciała młodego człowieka oraz zapobiegać wadom postawy. W 2024 roku przeprowadzono ocenę dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii w 8 placówkach. Analizie poddano 824 stanowiska

nauki przedszkolaków i uczniów - nie stwierdzono nieprawidłowości. Oceniono 14 tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych - nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane szkoły dopełniły obowiązku zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówce oraz umożliwiały uczniom spędzenie przerw na świeżym powietrzu.

Posiłek podawany w czasie pobytu dziecka w przedszkolu lub szkole jest jednym z niezbędnych elementów racjonalnego żywienia, który warunkuje prawidłowy rozwój, jego dobre samopoczucie i zdolność do pracy lub zabawy. Młodemu organizmowi powinno się zapewnić posiłki średnio w odstępach czterogodzinnych w ciągu dnia. Na podstawie analizy tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych i czasu przebywania uczniów w świetlicach (związanego głównie z dojazdami) należy stwierdzić, iż pobyt uczniów i przedszkolaków w wielu przypadkach jest zdecydowanie dłuższy. Dlatego tak ważna jest możliwość spożycia przynajmniej jednego (najlepiej ciepłego) posiłku. Spośród 23 szkół skontrolowanych w tym zakresie obiad dwudaniowy wydawano w 10 podmiotach i z tej formy dożywiania skorzystało 1531 uczniów. Natomiast obiad jednodaniowy wydawano w 10 szkołach dla 385 uczniów. W 7 szkołach posiłki przygotowywano na miejscu w oparciu o własne bloki żywieniowe, do 13 obiadów dostarczano w formie cateringu.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w dwóch wybranych szkołach podstawowych (wiejskiej i miejskiej) dokonano oceny obciążenia uczniów tornistrami szkolnymi. Oceną objęto 484 uczniów z 29 oddziałów. Spośród ocenionych uczniów 433 uczęszczało do szkoły miejskiej, a 51 pobierało naukę na wsi. W trakcie bieżącej oceny za właściwy stosunek ciężaru plecaka do wagi jego użytkownika przyjęto wartość do 15%, choć metodyka przewidywała również rozpoznanie sytuacji w zakresie do 10%. Po analizie danych stwierdzono, że w szkołach podstawowych przeciążone plecaki miało 72 uczniów (14,88 %). Pozostali uczniowie nosili plecaki ważące mniej niż 15% masy ich ciała. Największą grupą z przeładowanymi plecakami byli czwartoklasiści, zaś najlepiej w tej kategorii wypadli uczniowie klas ósmych. W szkole miejskiej na 433 zbadanych uczniów u 69 stwierdzono nadmierny ciężar plecaka (15,94%). Z kolei spośród 51 uczniów szkoły wiejskiej zbyt ciężkie plecaki miało tylko 3 uczniów (5,88%). Porównując dane z oceny przeprowadzonej w roku 2023 wynika, że sytuacja w zakresie obciążenia uczniów tornistrami pogorszyła się. Pozwala to wysnuć wniosek, że działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną muszą być kontynuowane w danym zakresie. Oprócz kontroli realizacji w szkołach wymogu dotyczącego konieczności zapewnienia miejsca do przechowywania części podręczników i przyborów szkolnych, prowadzone są również

akcje informacyjne podejmowane w ostatnich latach, np. „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”. Staramy się podnosić świadomość rodziców, nauczycieli i dyrektorów szkół na temat negatywnych skutków noszenia zbyt ciężkich plecaków oraz podpowiadamy, jak dobrze dobrać i zmniejszyć wagę tornistra, żeby dzieci mogły zachować właściwą postawę ciała.

WYPOCZYNEK UCZNIÓW

Powiat piski to region o wysokich walorach turystycznych i rekreacyjnych, a popularność turystyki żeglarskiej, kajakarskiej, pieszej, rowerowej, jeździeckiej i wędkarskiej powoduje, że rokrocznie w okresach wolnych od nauki szkolnej w wielu miejscach odbywa się zorganizowany wypoczynek dzieci i młodzieży. W trakcie sezonu zimowego i letniego w ogólnopolskiej elektronicznej bazie danych zarejestrowanych było 83 turnusy. W grupie turnusów wypoczynkowych dominowały te zorganizowane w obiektach sezonowych (48) oraz w obiektach całorocznych usług hotelarskich (27), mniejszą popularnością cieszyły się obozy pod namiotami (8).

Przeprowadzono 84 kontrole w 47 turnusach wypoczynku dzieci i młodzieży, na których przebywało 1865 uczestników.

W minionym roku przeprowadzono kolejne już wspólne kontrole, w których uczestniczyli przedstawiciele policji oraz straży pożarnej. Realizowano działania w ramach "Porozumienia w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa na obozach harcerskich pod namiotami" z dnia 21 czerwca 2018 r., zawarte pomiędzy Państwową Inspekcją Sanitarną, Strażą Pożarną, Policją, Lasami Państwowymi oraz organizacjami harcerskimi. Działania prowadzone nie ograniczają się jedynie do kontroli takich miejsc. Poprzez liczne spotkania uczula się młodych ludzi na różnego rodzaju zagrożenia. W tym celu organizowane są zajęcia profilaktyczne, pogadanki, które zachęcają do bezpiecznych zachowań. W trakcie wizyt prowadzone są rozmowy z osobami odpowiedzialnymi za organizację wypoczynku.

Działania pionu Higieny Dzieci i Młodzieży w 2025 r. będą zmierzały do:

- podejmowania działań kontrolnych w placówkach nauczania, uwzględniając działania o charakterze profilaktycznym, m.in. w zakresie profilaktyki zdrowotnej uczniów (aspekt czystości stanu głowy) czy profilaktyki wad wzroku (aspekt oświetlenia w salach lekcyjnych),
- systematyczne działania kontrolne oraz edukacja zdrowotna w środowisku szkolnym na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży,
- dalszego podnoszenia standardów obiektów, w których przebywają dzieci i młodzież,

- zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w miejscach, w których będzie odbywał się sezonowy wypoczynek dzieci i młodzieży,
- podnoszenia świadomości wśród uczniów i rodziców w celu tworzenia właściwych warunków pracy ucznia w szkole i domu,
- zintensyfikowania działań zmierzających do redukcji ciężaru plecaków i tornistrów uczniowskich.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działania podejmowane w 2024 roku przez Promocję Zdrowia i Oświatę Zdrowotną Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wynikały z założeń krajowych (ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia), wojewódzkich (Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia, Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Przeciwdziałania Narkomanii), sytuacji epidemiologicznej, społecznej, demograficznej województwa i powiatu. Ich inicjowaniem i koordynacją zajmuje się pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej, który organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych.

Działania skierowane były do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, szkół średnich, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, kobiet w wieku rozrodczym, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, fryzjerek, kosmetyczek, pracowników studiów tatuażu.

Realizowaliśmy następujące programy profilaktyczne:

- „Czyste powietrze wokół nas”,
- „Bieg po zdrowie”,
- „Trzymaj Formę!”,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość”,
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS,
- „Wybierz życie – pierwszy krok” poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem HPV,
- „Podstępne WZW”,
- „Znamie? Znam je”.

Organizowaliśmy działania związane z:

- profilaktyką COVID-19,
- profilaktyką zażywania nowych narkotyków,
- Światowym Dniem bez Tytoniu,
- Dniem Rzucania Palenia,

- Światowym Dniem Zdrowia,
- Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach,
- profilaktyką grypy sezonowej i grypy A/H1N1,
- akcją „Myję ręce bo wiem więcej”,
- akcją „Moje dziecko idzie do szkoły”,
- akcją „Zdrowe wakacje”,
- akcją zimową (bezpieczny i zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych),
- kampanią EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”,
- profilaktyką zażywania napojów energetyzujących,
- profilaktyką chorób odkleszczowych,
- profilaktyką zarażeń pasożytniczych (owsica, wszawica, świerzb, bąblowica itp.),
- profilaktyką wścieklizny,
- profilaktyką zatruc grzybami,
- profilaktyką wirusowego zapalenia wątroby (WZW A, B, C),
- profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową,
- propagowaniem zasad higieny osobistej,
- uświadamianiem zagrożeń zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Czyste powietrze wokół nas” skierowany do dzieci 5 i 6 letnich oraz **„Bieg po zdrowie”**, adresowany do uczniów IV klas szkół podstawowych.

Oba programy realizowane są od kilku lat. Są wysoko oceniane przez dzieci, rodziców i nauczycieli. W części z nich program został rozszerzony o dodatkowe działania wzmacniające jego przekaz, takie jak m.in.: pogadanki na lekcjach przedmiotowych, prezentacje multimedialne na temat wpływu palenia na zdrowie, opracowanie gazetek tematycznych, tworzenie komiksów, wystawy plakatów, konkursy plastyczne, prezentacje filmów edukacyjnych o tematyce antytytoniowej, a także zawody sportowe i udział w zajęciach sportowo-edukacyjnych w małych grupach.

Ogólnopolski program edukacyjny **"Skąd się biorą produkty ekologiczne"** realizowany jest przez przedszkolaków. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika także, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci produktów ekologicznych częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną, mniej są również narażeni na nadwagę i otyłość.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

„ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest programem profilaktycznym w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, skierowanym do uczniów szkół ponadpodstawowych i ich rodziców.

Zasadniczym celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” podchodzi do tego zagadnienia w sposób innowacyjny. Nie skupia się na typowym przekazie dotyczącym negatywnych skutków korzystania z używek, ale wskazuje, jak nadużywanie substancji psychoaktywnych może negatywnie wpływać na wartości uznawane przez młodych ludzi za ważne w życiu. Jego oryginalnym założeniem jest otwarte i konsekwentne odwołanie się do najbardziej cenionej wartości, jaką jest miłość.

W ramach zajęć prowadzono prezentacje filmów edukacyjnych, dyskusje grupowe oraz ćwiczenia warsztatowe.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę”

W 2024 r. rozpoczęto realizację XVII edycji ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” współorganizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny i Polską

Federację Producentów Żywności. Do programu wprowadzano nowe treści programowe dotyczące odpowiedzialnych zakupów, segregacji odpadów i niemarnowania żywności. Działania skierowane są do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych, a ich celem jest edukacja i trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

Program realizowany jest metodą projektu, dzięki czemu wykracza poza podstawę programową i programy nauczania szkoły. Dodatkową inicjatywą w ramach programu jest ogólnopolski „Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”, w którym uczestniczyć mogą również uczniowie ze szkół, które nie biorą udziału w programie. Więcej informacji na temat programu można znaleźć pod adresem: www.trzymajforme.pl. W ramach programu zostały zorganizowane zajęcia edukacyjne na temat napoi energetyzujących, które dostępne są w każdym sklepie spożywczym, a ich sprzedaż wciąż rośnie. Produkty te nie tylko nie dostarczają organizmowi potrzebnych składników odżywczych, ale mogą powodować wiele niekorzystnych skutków zdrowotnych.

Profilaktyka zażywania nowych narkotyków

ZANIM BĘDZIE ZA PÓŹNO !!! W 2024 r. spotkaliśmy się z rodzicami i uczniami m.in. z Liceum Ogólnokształcącego nr 1 w Pisz, Liceum Ogólnokształcącego w Orzyszu i Zespołu Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie. Omówiliśmy następujące zagadnienia:

- po czym poznać, że dziecko sięga po substancje psychoaktywne,
- jakie są konsekwencje prawne i społeczne z tym związane,
- jakie są skutki zdrowotne,
- jak zapobiegać i gdzie szukać pomocy.

Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV i HCV to kampania, która zachęca instytucje, samorządy i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w całej Europie do jednoczenia się w celu zintensyfikowania testowania i promowania świadomości na temat korzyści płynących z wczesnego wykrywania HCV i HIV.

📌 Europejski Tydzień Testowania to dobra okazja, aby w jednym z punktów konsultacyjno-diagnostycznych na terenie całej Polski wykonać anonimowo, bezpłatnie oraz bez skierowania badanie w kierunku HIV.

Adresy punktów są dostępne na stronie <https://aids.gov.pl/pkd/>.

Zapobieganie zakażeniom krwiopochodnym HCV, HBV, HIV w gabinetach stomatologicznych to temat szkolenia, które odbywało się w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pieszku, a w którym brali udział pracownicy gabinetów stomatologicznych: lekarze dentyści, higienistki i asystentki stomatologiczne.

Akcja zdrowe i bezpieczne wakacje 2024

Lepiej zapobiegać niż leczyć! Akcja "Świadomi i Bezpieczni" zorganizowana przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Piszu wspólnie z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie oraz Narodowym Funduszem Zdrowia w Olsztynie.

Świadomi i bezpieczni

Localizacja
Rynek Miejski w Pisz

Kiedy?
27 czerwca 2024 r.
godz. 11:00-16:00

W programie

- wydawanie EKUZ i potwierdzanie Profilu Zaufanego
- nauka samobadania piersi oraz jąder na specjalistycznych fantomach
- pomiar ciśnienia tętniczego oraz glukozy we krwi
- pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu
- profilaktyka wad postawy, chorób odkleszczowych, uzależnień
- edukacja w zakresie właściwego doboru plecaka, higieny środowiska szkolnego, znaczenia szczepień ochronnych dla zdrowia
- analiza składu ciała z omówieniem wyników
- pokazy sprzętu i umundurowania Policji oraz Straży Pożarnej
- NARKOgogle, ALKOgogle
- zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej
- instruktaże prawidłowych technik mycia rąk
- pokaz żywych owadów, letnie koło fortuny i zgadywanki
- strefa dla najmłodszych - zabawy, atrakcje, kolorowanki

Partnerzy wydarzenia

Byliśmy na Pirackim Dniu Dziecka

Nie zabrakło nas na Benefisie Ernesta. Przy Szkole Podstawowej Nr 4 w Pisku na naszym stoisku można było uzyskać rzetelne informacje m.in. na temat:

- profilaktyki chorób odkleszczowych,
- zasad higieny rąk,
- profilaktyki chorób odżywczych,
- profilaktyki wad postawy,
- profilaktyki chorób pasożytniczych.

Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły”

Rozpoczęcie nauki w szkole to przełomowy moment w życiu dziecka, a także jego rodziny. W ramach akcji „Moje dziecko idzie do szkoły” rozważaliśmy z rodzicami oraz dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 4 i Szkoły Podstawowej nr 1 w Pisku między innymi na temat:

- jaki plecak należy kupić dziecku do szkoły i co powinien zawierać oraz jaka powinna być jego waga,
- jak powinno wyglądać stanowisko pracy ucznia oraz prawidłowa pozycja siedząca podczas pracy przy stole/biurku,
- konieczności systematycznej kontroli zawartości szkolnego bagażu,
- sprawdzania czy dziecko nie zabiera zbędnych podręczników, dodatkowych zeszytów z przedmiotów, które w danym dniu nie były ujęte w planie lekcji oraz innego niepotrzebnego wyposażenia,
- wszawicy (profilaktyka wszawicy/ jak pozbyć się wszy),
- zasad prawidłowego odżywiania (w tym znaczenia I i II śniadania),

Mówiliśmy również o szkodliwości palenia tytoniu.

Akcja ważenia plecaków w [Szkołe Podstawowej nr 1 w Pisku](#) oraz [Szkołe Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Liskach](#) w ramach wojewódzkiej kampanii lekki plecak = proste plecy. Z myślą o zapobieganiu powstawania wad postawy przekazujemy uczniom, rodzicom, opiekunom prawnym, dyrektorom szkół oraz nauczycielom zasady właściwego doboru plecaka do szkoły, sposobu noszenia oraz wyposażenia.

W Polsce, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, przyjmuje się, że waga plecaka z zawartością nie powinna być większa niż 15% masy ciała ucznia.

SZKOLNE TORNISTRY
NIE ZAWSZE MUSZĄ BYĆ CIĘŻKIE!

- plecak powinien posiadać ergonomiczną, odpowiednio usztywnioną ściankę przylegającą do pleców
- powinien mieć równe, szerokie szelki, których długość umożliwi swobodne wkładanie i zdejmowanie, jednocześnie zapewniając jak najlepsze przyleganie plecaka do pleców
- cięższe rzeczy należy umieścić na dnie, a lżejsze – wyżej
- należy go nosić na obu ramionach
- waga tornistra nie powinna przekraczać 10-15 % masy ciała dziecka

NIE PAKUJ ZBĘDNYCH RZECZY

58% uczniów w klasach I-III nosi plecak, którego waga przekracza 10% masy ciała; u 17% uczniów jego waga przekracza 15% masy ciała.

www.gis.gov.pl

Główny Inspektorat Sanitarny

Zbyt ciężkie tornistry obciążają kręgosłup, mogą powodować bóle pleców, doprowadzać do wad postawy, a w rezultacie do deformacji kręgosłupa. Plecak nie powinien zmieniać naturalnego sposobu chodzenia i stania.

Lekcja edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” w piskich szkołach i przedszkolach.

Akcja „Myje ręce bo wiem więcej”. Wszyscy wiemy, jak ważna jest higiena. Prawidłowa higiena rąk to walka z drobnoustrojami chorobotwórczymi.

Woda + mydło = czyste ręce. Zajęcia edukacyjne w piskich szkołach podstawowych.

Piknik integracyjno-edukacyjnym na plaży miejskiej w Orzyszu, gdzie edukowaliśmy małych i dużych m.in. z zakresu:

- zdrowego odżywiania, przygotowania zdrowej kanapki oraz jak ułożyć talerze ze zdrowymi przekąskami,
- chorób odkleszczowych i zasad ochrony przed ukąszeniami oraz w jaki sposób i czym usuwamy kleszcze,

- profilaktyki nowotworowej,
- chorób układu krążenia.

Chętni mogli wziąć udział w quizie na temat zdrowia, gdzie do wygrania były różne gadżety.

Wśród społeczeństwa poruszaliśmy również tematykę trwającej kampanii EFSA #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie”.

Program „Podstępne WZW” i "Znamię? Znam je!"

Jednym ze sposobów dbania o zdrowie swoje i swoich najbliższych jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie oraz podejmowanie działań profilaktycznych.

Program „Podstępne WZW” realizowany w powiecie piskim w szkołach średnich

Czy wiesz, czym jest WZW A, B, C?

Jak chronić się przed WZW typu A, B i C?

Gdzie można wykonać badania w kierunku zakażeń wirusem HCV i jaki lekarz może wystawić skierowanie?

Wirusowe Zapalenie Wątroby (WZW) to bardzo groźna i jedna z najczęstszych chorób zakaźnych na świecie. Nielezione, przewlekłe zapalenie wątroby prowadzi nie tylko do dalszego rozprzestrzeniania się wirusa, ale w części przypadków może być przyczyną tak niebezpiecznych powikłań jak nowotwory czy marskość wątroby.

Program "Znamię? Znam je!" to kolejny program, o którym warto powiedzieć dorastającej młodzieży.

Z roku na rok rośnie liczba osób, które chorują na czerniaka. Czerniaki najczęściej pojawiają się na skórze, ale mogą wystąpić także w obrębie ust, nosa czy gałki ocznej. Czerniak może rozwinąć się u każdego. Osoby, które mają jasną karnację, są bardziej narażone na ten nowotwór.

Szybkie wykrycie zmiany powoduje, iż istnieją ogromne szanse na całkowite usunięcie zmiany oraz wyleczenie pacjenta.

Jak zapobiegać czerniakowi:

- nie dopuszczaj do oparzenia skóry spowodowanego promieniami UV,
- ogranicz ekspozycję na słońce,
- stosuj nakrycia głowy i okulary z filtrem UV,

- smaruj całe ciało kremem z odpowiednim filtrem,
- nie korzystaj z solariów,
- niepokojące zmiany, narośla, pieprzyki pokaż lekarzowi.

O tym wszystkim rozmawialiśmy z młodzieżą piskich szkół średnich.

Światowy Dzień Higieny Rąk

Wspólnie ze Szpitalem Powiatowym w Pisz - Radą Pracowników oraz Zespołem Placówek Kształcenia Ustawicznego w Pisz (słuchacze kierunku opiekuna medycznego) zorganizowaliśmy akcję profilaktyczną z okazji Światowego Dnia Higieny Rąk w Przychodni Zdrowia w Pisz.

Umiejętność właściwego mycia rąk pozwala na zmycie nawet 90% zarasków, które możemy mieć na dłoniach.

Codziennie dotykamy setek miejsc, na których znajdują się chorobotwórcze bakterie. Każde dotknięcie klamki, banknotu czy poręczy w autobusie sprawia, że na ręce dostaje się od 100 do 10 tys. komórek drobnoustrojów.

W naszym punkcie edukacyjno-informacyjnym można było m.in.:

- zbadać poziom cukru we krwi,
- dokonać pomiaru ciśnienia tętniczego krwi.

Można było dowiedzieć się:

- dlaczego należy dbać o higienę osobistą,
- po jakich czynnościach i jak poprawnie myć ręce.

Dodatkowo wspólnie z dorosłymi i z dziećmi przećwiczyliśmy prawidłową technikę mycia dłoni. Przy użyciu lampy UV sprawdzaliśmy, czy ręce są prawidłowo umyte.

Z okazji Światowego Dnia Higieny Rąk zorganizowaliśmy również stoisko podczas Piskiej Majówki na Plaży Miejskiej w Pisz.

W czasie akcji rozmawialiśmy:

- o zasadach zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej,

- jak prawidłowo usunąć kleszcza z ciała człowieka, psa czy kota;
- dlaczego i jak należy stosować repelenty,
- w jakich miejscach mogą bytować kleszcze,
- jak prawidłowo ubierać się, aby ochronić skórę przed wkłuciem kleszcza,
- o szczepieniach ochronnych (#KZM, #HPV i wiele innych),
- o skutkach palenia tytoniu i e-papierosów.

Dzieci chętnie rozwiązywały zadania o tematyce zdrowego stylu życia oraz chorób przenoszonych przez kleszcze.

Europejski Tydzień Szczepień

W 2024 r. organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczyły w obchodach Europejskiego Tygodnia Szczepień (ETS). Głównym celem było zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat znaczenia szczepień ochronnych. Szczepionki pomagają zapobiegać rozprzestrzenianiu się chorób w społecznościach. Zaszczepienie znacznej części populacji uniemożliwia łatwe szerzenie się chorób zakaźnych. Programy szczepień przynoszą szerokie korzyści ogółowi społeczeństwa. Pomagają zmniejszyć społeczne, psychologiczne i finansowe obciążenie zdrowotne, redukując presję wywieraną na systemy opieki zdrowotnej i socjalnej oraz umożliwiając ludziom nieprzerwane prowadzenie produktywnych działań, w tym nauki i pracy.

Immunizacja jest najlepszym sposobem nabycia odporności przeciwko chorobom, którym można zapobiegać przez szczepienia, w przeciwieństwie do odporności uzyskanej w związku z przebytą chorobą. Szczepienia zapobiegają wystąpieniu poważnych objawów choroby.

Celem działań edukacyjno-informacyjnych było zaakcentowanie bezpieczeństwa i skuteczności szczepień, zwrócenie uwagi na szerzenie dezinformacji oraz zachęcanie do korzystania z rzetelnych źródeł informacji na temat szczepień ochronnych.

Propagując Europejski Tydzień Szczepień spotkaliśmy się z mieszkańcami powiatu piskiego oraz pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pisz, Starostwa Powiatowego w Pisz, Komendy Powiatowej Policji w Pisz, Urzędu Miejskiego w Orzyszu, Poradni Ginekologiczno-Położniczej w Pisz.

Szczepiąc się, dbamy nie tylko o siebie, ale i innych!

Szczepienia to skuteczny i bezpieczny sposób walki z wieloma chorobami zakaźnymi, zmniejszają ryzyko zachorowania lub sprawiają, że przebieg choroby jest łagodny, a ryzyko wystąpienia powikłań jest mniejsze.

Warto pamiętać, że szczepienia chronią nie tylko osoby zaszczepione, ale także tych, którzy z różnych powodów nie mogą być zaszczepieni, np. niemowlęta czy osoby z ciężkimi zaburzeniami odporności.

Na stronach internetowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w serwisie gov.pl publikowano wiadomości i materiały edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych. Działania informacyjne prowadzone były także w mediach społecznościowych. Stacja wykorzystywała materiały graficzne i tekstowe przygotowane przez GIS – powstała seria wpisów i infografik promujących szczepienia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi działania komunikacyjne m.in. poprzez stronę internetową w serwisie gov.pl oraz media społecznościowe. W 2024 r. posiadała konto w serwisie Facebook. Korzystanie z wielu kanałów komunikacji zapewnia dotarcie do różnych grup odbiorców. Dzięki temu informacje o zdrowiu publicznym i potencjalnych zagrożeniach docierają zarówno do profesjonalistów, jak i do ogółu społeczeństwa. Każdy z kanałów internetowych ma odrębną specyfikę. Najistotniejsze informacje publikowane są zawsze w witrynie internetowej, dodatkowo zamieszczane są w serwisie społecznościowym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piszku prowadzi swoją stronę internetową w Portalu RP pod adresem <https://www.gov.pl/web/psse-pisz>. Umieszczane są na niej najważniejsze informacje dotyczące zdrowia publicznego, ostrzeżenia publiczne oraz aktualności związane z pracą urzędu i Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Strona pełni funkcję również Biuletynu Informacji Publicznej, czyli oficjalnego publikatora, zawierającego informacje wymagane prawnie, np. oferty pracy, ogłoszenia o zamówieniach publicznych, podstawy prawne działania itp.

Treści w mediach społecznościowych przygotowywano na podstawie kalendarza zdrowia publicznego, bieżących działań urzędu, reagowano też na nowe zagrożenia dla zdrowia publicznego. Wpisy dotyczyły m.in.:

- aktualnej sytuacji COVID-19,
- bezpiecznego wypoczynku zimowego i letniego (w tym np. bezpieczeństwa na lodzie, ochrony przed upałami, bezpiecznego grzybobrania itp.),
- informacji o nowych projektach UE realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną,
- bezpieczeństwa i niemarnowania żywności (znakowanie, prawidłowe przechowywanie),
- profilaktyki palenia tytoniu,
- zdrowego stylu życia (kształtowanie zdrowych nawyków, znaczenie aktywności fizycznej itp.),
- wydarzeń z zakresu zdrowia publicznego, np.: Europejski Tydzień Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem, Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego, Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, Światowy Dzień Walki z Nowotworami Krwi, Światowy Dzień Ochrony Środowiska, Światowy Dzień Krwiodawcy, Światowy Dzień Chorych na Osteoporozę, Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii, Dzień bez Telefonu Komórkowego, Światowy Tydzień Karmienia Piersią, Światowy Dzień FAS, Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom, Europejski Dzień Prostaty, Światowy Dzień Bezpieczeństwa Pacjenta, Światowy Dzień Monitoringu Wody, Światowy Dzień Choroby Alzheimerera, Światowy Dzień Serca, Światowy Dzień Mycia Rąk, Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Dzień Rzucania Palenia, Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV, Dni Honorowego Krwiodawstwa, Światowy Dzień AIDS, Światowy Dzień Mózgu itp.,
- szczepień ochronnych,
- zdrowia psychicznego,
- bezpieczeństwa kosmetyków.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym zadaniem nadzoru jest zapobieganie negatywnym skutkom działalności inwestycyjnej dla zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego i ochrony zdrowia ludzi. Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej określony został w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 416).

Zadania w szczególności obejmują:

- opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- określanie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany,
- uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody,
- opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, budowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego na etapie uzyskiwania pozwoleń na budowę,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- kontrolę zgodności budowanych obiektów z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi.

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wydawane są opinie, postanowienia i decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pisz.

Wszystkie działania w roku 2024 podejmowane były na wniosek organów prowadzących postępowanie administracyjne lub na wniosek zainteresowanych podmiotów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na różnych etapach procesu inwestycyjnego: planistycznym, projektowym oraz odbiorowym, przedsięwzięć znajdujących się na terenie powiatu piskiego.

W roku 2024 na terenie miasta Pisz i powiatu piskiego w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano łącznie:

- 8 opinii co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 2 uzgodnienia zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Opiniowanie dokumentacji projektowej

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pisz uzgadniał projekty budowlane i technologiczne tych inwestycji. Opiniując dokumentację projektową, szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny pomieszczeń, właściwą technologię, właściwe wyposażenie, prawidłowo zaprojektowaną wentylację i klimatyzację, warunki socjalno-sanitarne oraz zgodność zaprojektowania z obowiązującymi przepisami i normami. Zaopiniowano pozytywnie 24 dokumentacje projektowe, wniesiono w formie pisemnej uwagi do 29 projektów.

Udział w przekazywaniu do użytkowania obiektów budowlanych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uczestniczył w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w ramach zadania nałożonego przez zapisy ustawy Prawo budowlane. W roku 2024 r. wydano w tym zakresie 6 opinii sanitarnych. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli w ramach funkcjonowania nadzoru zapobiegawczego. Zwracano szczególną uwagę na zgodność wykonania inwestycji z zaopiniowaną dokumentacją projektową, zastosowane materiały budowlane oraz zachowanie wymagań sanitarnohigienicznych w uruchamianych obiektach. Najczęściej spotykanymi nieprawidłowościami w trakcie przeprowadzanych kontroli były niewłaściwe rozwiązania

instalacji wentylacji w budynkach. Po usunięciu nieprawidłowości, wszystkie sprawy związane z dopuszczeniem do użytkowania zostały ostatecznie pozytywnie rozpatrzone.

Opiniowanie i uzgadnianie dokumentów w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko Inspektor Sanitarny orzekł dla tego przedsięwzięcia, którego podstawowe dane oraz skala inwestycji wskazywały na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko, zdrowie, warunki i życie ludzi. W związku z czym w 5 przypadkach tutejszy inspektor uznał za zasadne potrzebę wykonania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Brak potrzeby sporządzania raportu stwierdzono w przypadku 32 inwestycji, 3 pisma dotyczyły uzupełnienia dokumentacji, wydano 8 opinii uzgadniających z zastrzeżeniami przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy.

W roku 2024 uzgodniono pozytywnie 58 projektów decyzji o warunkach zabudowy (bez negatywnych). Uzupełnienie dokumentacji formułowano w 2 pismach.

Przeprowadzanie konsultacji i porad na etapie projektowania obiektów, zmiany sposobu użytkowania obiektów lub ich części w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń i ich wyposażenia.

W 2024 r. udzielano wielu konsultacji oraz porad w formie przyjęć interesantów, rozmów telefonicznych i korespondencji mailowej w sprawach dotyczących zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Wszystkie sprawy rozwiązywane były na bieżąco i nie zaobserwowano w porównaniu do poprzednich lat znaczącego spadku ilości przeprowadzonych postępowań, a nawet zaobserwowano wzrost ilości spraw w przypadku inwestycji wymagających uzyskania decyzji środowiskowej (w przeważającej większości dotyczących budowy elektrowni fotowoltaicznych).

Decyzje płatnicze

W ramach funkcjonowania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano łącznie 30 decyzji płatniczych.